

08-08-1980

Bijzondere wet tot hervorming der instellingen

Titel I. Inleidende bepalingen

Art. 1. § 1. De Raad en de Regering van de Vlaamse Gemeenschap, hierna genoemd “de Vlaamse Raad” en de “Vlaamse Regering”, zijn bevoegd voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59*bis* van de Grondwet.

Zij oefenen in het Vlaamse Gewest de bevoegdheden van de gewestorganen uit voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107*quater* van de Grondwet, onder de voorwaarden en op de wijze bepaald door deze wet.

§ 2. De Raad en de Regering van de Franse Gemeenschap, hierna genoemd “de Franse Gemeenschapsraad” en “de Franse Gemeenschapsregering”, zijn bevoegd voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59*bis* van de Grondwet.

§ 3. Er is voor het Waalse Gewest een Raad en een Regering, hierna genoemd “de Waalse Gewestraad” en de “Waalse Regering”, die in het Waalse Gewest bevoegd zijn voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107*quater* van de Grondwet.

§ 4. [...]

Art. 2. Het grondgebied van het Vlaamse en het Waalse Gewest wordt afgebakend als volgt :

Het Vlaamse Gewest omvat het grondgebied van de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, alsook het grondgebied van de administratieve arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven.

Het Waalse Gewest omvat het grondgebied van de provincies Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen, alsook het grondgebied van het administratief arrondissement Nijvel.

Onder het grondgebied van de hierboven genoemde provincies en arrondissementen wordt verstaan het grondgebied van die provincies en arrondissementen zoals dit bestond op 1 oktober 1979.

Art. 3. De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest hebben rechtspersoonlijkheid.

Voor het Vlaamse Gewest worden de attributen van de rechtspersoonlijkheid overeenkomstig deze wet, inzonderheid artikel 1, uitgeoefend.

Titel II. De bevoegdheden

Art. 4. De culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 59*bis*, § 2, 1° van de Grondwet zijn :

1° De bescherming en de luister van de taal;

2° De aanmoediging van de vorming van navorsers;

3° De schone kunsten;

4° Het cultureel patrimonium, de musea en de andere wetenschappelijk-culturele instellingen met uitzondering van de monumenten en landschappen;

5° De bibliotheken, discotheken en soortgelijke diensten;

6° De radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de federale Regering uitgezonderd;

6°bis De hulp aan de geschreven pers;

7° Het jeugdbeleid;

8° De permanente opvoeding en de culturele animatie;

9° De lichamelijke opvoeding, de sport en het openluchtlevens;

10° De vrijetijdsbesteding en het toerisme;

11° De voorschoolse vorming in de peutertuinen;

12° De post- en parascolaire vorming;

13° De artistieke vorming;

14° De intellectuele, morele en sociale vorming;

15° De sociale promotie;

16° De beroepsomscholing en -bijscholing, met uitzondering van de regeling van de tegemoetkoming in de uitgaven inherent aan de selectie, de beroepsopleiding en de nieuwe installatie van het personeel door een werkgever in dienst genomen met het oog op de oprichting van een onderneming, de uitbreiding of de overschakeling van zijn onderneming;

17° [...]

Art. 5. § 1. De persoonsgebonden aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis, 2bis, van de Grondwet, zijn :

I. *Wat het gezondheidsbeleid betreft :*

1° Het beleid betreffende de zorgenverstrekking in en buiten de verplegingsinrichtingen, met uitzondering van :

a) de organieke wetgeving;

b) de financiering van de exploitatie, wanneer deze geregeld is door de organieke wetgeving;

c) de ziekte- en invaliditeitsverzekering;

d) de basisregelen betreffende de programmatie;

e) de basisregelen betreffende de financiering van de infrastructuur, met inbegrip van de zware medische apparatuur;

f) de nationale erkenningsnormen uitsluitend voor zover deze een weerslag kunnen hebben op de bevoegdheden bedoeld in *b)*, *c)*, *d)* en *e)* hiervoren;

g) de bepaling van de voorwaarden voor en de aanwijzing tot universitair ziekenhuis overeenkomstig de wetgeving op de ziekenhuizen;

2° De gezondheidsopvoeding alsook de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, met uitzondering van de nationale maatregelen inzake profylaxis

II. *Wat de bijstand aan personen betreft :*

1° Het gezinsbeleid met inbegrip van alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen;

2° Het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met uitzondering van :

a) de vaststelling van het minimumbedrag, de toekenningsvoorwaarden en de financiering van het wettelijk gewaarborgd inkomen overeenkomstig de wetgeving tot instelling van het recht op een bestaansminimum;

b) de aangelegenheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die geregeld zijn in de artikelen 1 en 2 en in de hoofdstukken IV, V en VII van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn,

onverminderd de bevoegdheid van de Gemeenschappen om aanvullende of bijkomende rechten toe te kennen;

c) de aangelegenheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die geregeld zijn in de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand;

d) de regelingen met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten bedoeld in artikelen 6 en 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en van de gemeenten Komen-Waasten en Voeren, die opgenomen zijn in de artikelen 6, § 4, 11, § 5, 18ter, 27, § 4, en 27bis, § 1, laatste lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en in de wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen.

3° Het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen;

4° Het beleid inzake minder-validen, met inbegrip van de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing van minder-validen, met uitzondering van :

a) de regelen betreffende en de financiering van de toelagen aan de minder-validen, met inbegrip van de individuele dossiers;

b) de regelen betreffende de financiële tegemoetkoming voor de tewerkstelling van minder-valide werknemers, die toegekend wordt aan de werkgevers die minder-validen tewerkstellen;

5° Het bejaardenbeleid met uitzondering van de vaststelling van het minimumbedrag, van de toekenningsvoorwaarden en van de financiering van het wettelijk gewaarborgd inkomen voor bejaarden;

6° De jeugdbescherming, met inbegrip van de sociale bescherming en de gerechtelijke bescherming, maar met uitzondering van :

a) de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals die vastgesteld zijn door het Burgerlijk Wetboek en de wetten tot aanvulling ervan;

b) de strafrechtelijke regels waarbij gedragingen die inbreuk plegen op de jeugdbescherming, als misdrijf worden omschreven en waarbij op die inbreuken straffen worden gesteld, met inbegrip van de bepalingen die betrekking hebben op de vervolgingen, onverminderd artikel 11;

c) de organisatie van de jeugdgerechten, hun territoriale bevoegdheid en de rechtspleging voor die gerechten;

d) de opgave van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;

e) de ontzetting uit de ouderlijke macht en het toezicht op de gezinsbijslag of andere sociale uitkeringen.

7° de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie.

III. [...]

§ 2. De Gemeenschapsregeringen brengen de bevoegde federale overheid op de hoogte van hun beslissingen inzake erkenning, sluiting en investeringen betreffende de aangelegenheden bedoeld in § 1, I, 1°.

§ 3. Er wordt een overlegorgaan voor het gezondheidsbeleid opgericht in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Dit overlegorgaan groepeerde de vertegenwoordigers van de Gemeenschapsregeringen en van de bevoegde federale overheid.

Zijn samenstelling en opdrachten worden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. Dit koninklijk besluit zal toezien op de aanwezigheid van vertegenwoordigers van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 6. § 1. De aangelegenheden bedoeld in artikel 107^{quater} van de Grondwet zijn :

I. Wat de ruimtelijke ordening betreft :

1° De stedenbouw en de ruimtelijke ordening;

2° De rooiplannen van de gemeentewegen;

3° De verkrijging, aanleg en uitrusting van gronden voor industrie, ambachtswezen en diensten of van andere onthaalinfrastructuren voor investeerders, met inbegrip van de investeringen voor de uitrusting van industriezones bij de havens en de beschikbaarstelling daarvan voor de gebruikers;

4° De stadsvernieuwing;

5° De vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte;

6° Het grondbeleid;

7° De monumenten en de landschappen.

II. Wat het leefmilieu en het waterbeleid betreft :

1° De bescherming van het leefmilieu, onder meer die van de bodem, de ondergrond, het water en de lucht tegen verontreiniging en aantasting, alsmede de strijd tegen de geluidshinder;

2° Het afvalstoffenbeleid;

3° De politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven onder voorbehoud van de maatregelen van interne politie die betrekking hebben op de arbeidsbescherming;

4° De waterproduktie en watervoorziening, met inbegrip van de technische reglementering inzake de kwaliteit van het drinkwater, de zuivering van het afvalwater en de riolering.

De federale overheid is echter bevoegd voor :

1° Het vaststellen van de produktnormen;

2° De bescherming tegen ioniserende stralingen, met inbegrip van het radioactief afval;

3° De doorvoer van afvalstoffen.

III. Wat de landinrichting en het natuurbehoud betreft :

1° De ruilverkaveling van landeigendommen en de landinrichting;

2° De natuurbescherming en het natuurbehoud, met uitzondering van de in-, uit- en doorvoer van uitheemse plantensoorten evenals van uitheemse diersoorten en hun krengen;

3° De groengebieden, parkgebieden en groene ruimten;

4° De bossen;

5° De jacht, met uitzondering van de vervaardiging van, de handel in en het bezit van jachtwapens, en de vogelvangst;

6° De visvangst;

7° De visteelt;

8° De landbouwhydraulica en de onbevaarbare waterlopen met inbegrip van hun bermen;

9° De ontwatering;

10° De polders en wateringen.

IV. Wat de huisvesting betreft :

De huisvesting en de politie van woongelegenheden die gevaar opleveren voor de openbare reinheid en gezondheid.

V. Wat het landbouwbeleid betreft :

1° De toepassing, in het kader van het Landbouwfonds, van de Europese maatregelen inzake het landbouwstructuurbeleid met betrekking tot :

— de specifieke steun voor de landbouw in probleemgebieden;

— de plattelandsontwikkeling;

2° Het Landbouwinvesteringsfonds;

3° De aanvullende of suppletieve hulp aan landbouwbedrijven;

4° Het promotiebeleid;

5° De toepassing van de Europese maatregelen in het raam van het gemeenschappelijk landbouwbeleid die betrekking hebben op het leefmilieu en op de landinrichting, de bosbouw en het natuurbehoud.

Voor andere dan de in het eerste lid, 1°, bedoelde aangelegenheden worden de Gewesten betrokken bij het beheer van het Landbouwfonds.

V. Het landbouwbeleid en de zeevisserij, onverminderd de federale bevoegdheid inzake :

1° de normering en de daarop toepasbare controle inzake de kwaliteit van de grondstoffen en de plantaardige producten met het oog op het verzekeren van de veiligheid van de voedselketen;

2° de normering en de daarop toepasbare controle inzake de diergezondheid, het dierenwelzijn en de kwaliteit van de dierlijke producten met het oog op het verzekeren van de veiligheid van de voedselketen;

3° de inkomensvervangende maatregelen bij vervroegde uittreding van oudere landbouwers;

4° het Belgisch Interventie- en Restitutiebureau, met dien verstande dat de gewesten in zijn schoot beschikken over een gegarandeerde en significante vertegenwoordiging.

Het akkoord van de betrokken gewestregeringen is vereist voor de maatregelen van de federale overheid inzake dierenwelzijn die een weerslag hebben op het landbouwbeleid.

VI. Wat de economie betreft :

1° Het economisch beleid;

2° De gewestelijke aspecten van het kredietbeleid met inbegrip van de oprichting en het beheer van de openbare kredietinstellingen;

3° ~~Het afzet- en uitvoerbeleid, onverminderd de federale bevoegdheid om :~~

~~a) waarborgen te verstrekken tegen export-, import- en investeringsrisico's;~~

~~b) een beleid van coördinatie en samenwerking te voeren;~~

~~c) een beleid van bevordering te voeren in overleg met de Gewesten en, met het oog op een maximale efficiëntie, bij voorkeur via in artikel 92bis, §1, bedoelde samenwerkingsakkoorden met één of meer Gewesten;~~

3° Het afzet- en uitvoerbeleid, onverminderd de federale bevoegdheid :

a) om waarborgen te verstrekken tegen uitvoer-, invoer- en investeringsrisico's; de vertegenwoordiging van de gewesten in de federale instellingen en organen die deze waarborgen verstrekken, wordt verzekerd;

b) inzake het multilaterale handelsbeleid, onverminderd de toepassing van artikel 92bis, § 4bis;

4° [...];

5° De natuurlijke rijkdommen.

Evenwel,

1° wordt iedere door het Gewest uitgevaardigde reglementering met betrekking tot fiscale voordelen die in het kader van de nationale fiscaliteit en met toepassing van de wetten op de economische expansie worden verleend, voor akkoord voorgelegd aan de bevoegde federale overheid;

2° kan de Ministerraad op het gebied van de economische expansie, op voorstel van de betrokken Gewestregering, de Staatswaarborg verlenen bedoeld in de artikelen 19 tot 21 en 22, derde lid, e), van de wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie.

In economische aangelegenheden oefenen de Gewesten hun bevoegdheden uit met inachtneming van de beginselen van het vrije verkeer van personen, goederen, diensten en kapitalen en van de vrijheid van handel en nijverheid, alsook met inachtneming van het algemeen normatief kader van de economische unie en de monetaire eenheid, zoals vastgesteld door of krachtens de wet, en door of krachtens de internationale verdragen.

De federale overheid is met dit doel bevoegd om algemene regels vast te stellen inzake :

1° de overheidsopdrachten;

2° de bescherming van de verbruiker;

3° de organisatie van het bedrijfsleven;

4° de maxima voor hulp aan ondernemingen op het gebied van de economische expansie, die slechts gewijzigd kunnen worden met het akkoord van de Gewesten.

Bovendien is alleen de federale overheid bevoegd voor :

1° het muntbeleid, zowel intern als extern;

2° het financieel beleid en de bescherming van het spaarwezen, met inbegrip van de reglementering en de controle op de kredietinstellingen en andere financiële instellingen en op de verzekeringsmaatschappijen en daarmee gelijkgestelde ondernemingen, de holdings en de gemeenschappelijke beleggingsfondsen, het hypothecair krediet, het consumptiekrediet, het bank- en verzekeringsrecht, alsmede de oprichting en het beheer van haar openbare kredietinstellingen;

3° het prijs- en inkomensbeleid;

4° het mededingingsrecht en het recht inzake de handelspraktijken, met uitzondering van de toekenning van kwaliteitslabels en oorsprongbenamingen van regionale of lokale aard;

5° het handelsrecht en het vennootschapsrecht;

6° de vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de bevoegdheid van de Gewesten voor de vestigingsvoorwaarden inzake toerisme;

7° de industriële en intellectuele eigendom;

8° de contingenten en vergunningen;

9° de metrologie en de normalisatie;

10° het statistisch geheim;

11° de Nationale Investeringsmaatschappij;

12° het arbeidsrecht en de sociale zekerheid.

VII. Wat het energiebeleid betreft :

De gewestelijke aspecten van de energie, en in ieder geval :

a) De distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70.000 volt;

- b) De openbare gasdistributie;*
- c) De aanwending van mijn gas en van gas afkomstig van hoogovens;*
- d) De netten van warmtevoorziening op afstand;*
- e) De valorisatie van steenbergen;*
- f) De nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met de kernenergie;*
- g) De terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers;*
- h) Het rationeel energieverbruik.*

De federale overheid is echter bevoegd voor de aangelegenheden die wegens hun technische en economische ondeelbaarheid een gelijke behandeling op nationaal vlak behoeven, te weten :

- a) Het nationaal uitrustingsprogramma in de elektriciteitssector;*
- b) De kernbrandstofcyclus;*
- c) De grote infrastructuur voor de stockering, het vervoer en de productie van energie;*
- d) De tarieven.*

VIII. Wat de ondergeschikte besturen betreft :

~~1° De verenigingen van provincies en van gemeenten tot nut van het algemeen, met uitzondering van het door de wet georganiseerde specifiek toezicht inzake brandbestrijding;~~

~~2° De algemene financiering van de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten en provincies;~~

~~3° De financiering van de opdrachten uit te voeren door de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten, de provincies en door andere publiekrechtelijke rechtspersonen in de tot de bevoegdheid van de Gewesten behorende aangelegenheden, behalve wanneer die opdrachten betrekking hebben op~~

een aangelegenheid waarvoor de federale overheid of de Gemeenschappen bevoegd zijn;

4° de voorwaarden waaronder en de wijze waarop binnengemeentelijke territoriale organen, bedoeld in artikel 41 van de Grondwet, kunnen worden opgericht.

VIII. Wat de ondergeschikte besturen betreft :

1° de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen, met uitzondering van :

– de regelingen die krachtens de wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen opgenomen zijn in de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen;

– de regelingen die opgenomen zijn in de artikelen 5, 5bis, 70, 3° en 8°, 126, tweede en derde lid, en titel XI van de provinciewet;

– de regelingen die opgenomen zijn in de artikelen 125, 126, 127 en 132 van de nieuwe gemeentewet, voor zover zij de registers van de burgerlijke stand betreffen;

– de organisatie van en het beleid inzake de politie, met inbegrip van artikel 135, § 2, van de nieuwe gemeentewet, en de brandweer;

– de pensioenstelsels van het personeel en de mandatarissen.

De gewesten oefenen deze bevoegdheid uit, onverminderd de artikelen 279 en 280 van de nieuwe gemeentewet.

De gemeenteraden of de provincieraden regelen alles wat van gemeentelijk of provinciaal belang is; zij beraadslagen en besluiten

over elk onderwerp dat hen door de federale overheid of door de gemeenschappen is voorgelegd.

De provinciegouverneurs, de gouverneur en de vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen worden benoemd en afgezet door de betrokken gewestregering, op eensluidend advies van de Ministerraad.

Wanneer een gemeenschaps- of gewestregering informatie opvraagt uit de registers van de burgerlijke stand, geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand onmiddellijk gevolg aan dat verzoek;

2° het wijzigen of corrigeren van de grenzen van de provincies en van de gemeenten, met uitzondering van de grenzen van de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en van de gemeenten Komen-Waasten en Voeren;

3° de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de instellingen van de agglomeraties en federaties van gemeenten, behalve voor de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en voor de gemeenten Komen-Waasten en Voeren;

4° de verkiezing van de provinciale, gemeentelijke en binnengemeentelijke organen, alsook van de organen van de agglomeraties en federaties van gemeenten, met inbegrip van de controle op de hierop betrekking hebbende verkiezingsuitgaven :

a) met uitzondering van de regelingen die krachtens de wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen opgenomen zijn in de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra

voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlaments- en provincieraadsverkiezingen, en

b) met uitzondering van de exclusieve bevoegdheid van de Raad van State om bij wijze van arresten op de beroepen in hoogste aanleg uitspraak te doen in kiesrechtzaken;

c) met dien verstande dat decreten en ordonnanties die als gevolg hebben dat de evenredigheid van de zetelverdeling in verhouding tot de verdeling der stemmen vermindert, moeten worden aangenomen met de in artikel 35, § 3, bedoelde meerderheid.

De gewesten oefenen deze bevoegdheid uit, onverminderd de artikelen 5, tweede en derde lid, 23bis en 30bis van de gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, en de artikelen 2, § 2, vierde lid, 3bis, tweede lid, 3novies [lees nonies], tweede lid, en 5, derde lid, van de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen;

5° het tuchtstelsel voor de burgemeesters, met dien verstande dat de burgemeester, die bij de Raad van State een beroep in hoogste aanleg instelt tegen een tegen hem uitgesproken tuchtsanctie die niet gebaseerd is op zijn kennelijk wangedrag, maar op de niet-naleving van een wet, een decreet, een ordonnantie, een reglement of een administratieve handeling, de kamer kan verzoeken, al naar het geval, een prejudiciële vraag te stellen aan het Arbitragehof of de zaak te verwijzen naar de algemene vergadering van de afdeling administratie, die nagaat of het reglement of de administratieve handeling geen inbreuk uitmaakt op artikel 16bis van deze bijzondere wet of artikel 5bis van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen; de kamer moet op dit verzoek ingaan; het Arbitragehof of de algemene vergadering van de afdeling administratie doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen; de kamer moet zich voor de oplossing van het geschil voegen, al naar het geval, naar het arrest van het Arbitragehof of de uitspraak van de algemene vergadering; het beroep van de burgemeester bij de Raad van State is opschortend; de Raad van

State doet uitspraak over het beroep binnen een termijn van zestig dagen; indien de verwijzing naar het Arbitragehof of de algemene vergadering wordt gevraagd, doet de Raad uitspraak binnen zestig dagen na hun uitspraak;

6° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalieën van de erkende erediensten, met uitzondering van de erkenning van de erediensten en de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediensten;

7° de begraafplaatsen en de lijkbezorging;

8° de verenigingen van provincies en gemeenten tot nut van het algemeen, met uitzondering van het door de wet georganiseerde specifiek toezicht inzake brandbestrijding;

9° de algemene financiering van de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten en de provincies;

10° de financiering van de opdrachten uit te voeren door de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten, de provincies en door andere publiekrechtelijke rechtspersonen in de tot de bevoegdheid van de gewesten behorende aangelegenheden, behalve wanneer die opdrachten betrekking hebben op een aangelegenheid waarvoor de federale overheid of de gemeenschappen bevoegd zijn;

11° de voorwaarden waaronder en de wijze waarop binnengemeentelijke territoriale organen, bedoeld in artikel 41 van de Grondwet, kunnen worden opgericht.

De handelingen, reglementen en verordeningen van de overheden van de provincies, de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten en andere bestuursoverheden mogen niet in strijd zijn met de wetten en de besluiten van de federale overheid of de decreten en besluiten van de gemeenschappen, welke in elk geval die overheden met de uitvoering daarvan en met andere opdrachten, met inbegrip van het geven van advies, kunnen belasten, alsook met het op de

begroting brengen van alle uitgaven die zij aan deze overheden opleggen.

IX. Wat het tewerkstellingsbeleid betreft :

1° De arbeidsbemiddeling;

~~2° De programma's voor wedertewerkstelling van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen of van de daarmee gelijkgestelde personen, met uitzondering van de programma's voor wedertewerkstelling in de besturen en diensten van de federale overheid of die onder het toezicht van deze overheid ressorteren.~~

2° de programma's voor wedertewerkstelling van de niet-werkende werkzoekenden, met uitsluiting van de programma's voor wedertewerkstelling in de besturen en de diensten van de federale overheid of die onder het toezicht van deze overheid ressorteren en met uitsluiting van de overeenkomsten bedoeld in afdeling 5 van hoofdstuk II van het koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector.

Voor iedere binnen het raam van een arbeidsovereenkomst in een wedertewerkstellingsprogramma geplaatste niet-werkende werkzoekende, kent de federale overheid een financiële tegemoetkoming toe, waarvan het bij een in Ministerraad overgelegd koninklijk besluit vastgestelde bedrag overeenstemt met een werkloosheidsvergoeding.

De financiële tussenkomst bedoeld in het vorige lid kan schommelen in functie van de periode gedurende dewelke de wedertewerkgestelde werkzoekende ingeschreven is als werkzoekende en geen werk heeft. Het bedrag van die tussenkomst wordt vastgesteld in akkoord met de Gewestregeringen.

~~Onverminderd de voormelde bepalingen, en tot aan het verstrijken van de geldigheidsduur van het Interdepartementaal Begrotingsfonds, opgericht bij koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982, blijft de bestaande reglementering van kracht voor de overeenkomsten, bedoeld in afdeling 5 van het vermelde besluit nr. 25, die vóór de inwerkingtreding van de wet bedoeld in artikel 115, laatste lid, van de Grondwet werden gesloten;~~

De federale overheid kent eveneens de financiële tegemoetkoming toe, bedoeld in het tweede lid, voor een aantal werknemers, tewerkgesteld op basis van een arbeidsovereenkomst of op basis van een statuut, gelijk aan het aantal betrekkingen dat gehandhaafd is onder de betrekkingen die de dag vóór de opheffing van de wedertewerkstellingsprogramma's door een gewest in het kader van die programma's ingevuld waren;

[N.B. : de in het artikel 6, § 1, IX 2°, aangebrachte wijzigingen hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2001]

3° De toepassing van de normen betreffende de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten.

Het toezicht op de naleving van deze normen ressorteert onder de bevoegdheid van de federale overheid.

De vaststelling van de inbreuken kan eveneens worden verricht door de daartoe door de Gewesten gemachtigde ambtenaren.

X. Wat de openbare werken en het vervoer betreft :

1° de wegen en hun aanhorigheden;

2° de waterwegen en hun aanhorigheden;

2°*bis* het juridisch stelsel van de land- en waterwegen, welke ook de beheerder ervan zij, met uitzondering van de spoorwegen beheerd door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;

3° de havens en hun aanhorigheden;

4° de zeewering;

5° de dijken;

6° de veerdiensten;

7° de uitrusting en de uitbating van de luchthavens en de openbare vliegvelden, met uitzondering van de luchthaven Brussel-Nationaal;

8° het gemeenschappelijk stads- en streekvervoer, met inbegrip van de bijzondere vormen van geregeld vervoer, het taxivervoer en het verhuren van auto's met chauffeur;

9° de loodsdiensten en de bebakeningsdiensten van en naar de havens, evenals de reddings- en sleepdiensten op zee.

De bevoegdheden bedoeld in 2°, 3°, 4° en 9°, houden het recht in om in de territoriale wateren en op het continentaal plat de werken en activiteiten uit te voeren, met inbegrip van het baggeren, die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van deze bevoegdheden.

§ 2. De betrokken Regeringen moeten onderling overleg plegen wat betreft :

1° de bijzondere bepalingen betreffende de bossen gelegen op het grondgebied van meer dan één Gewest;

2° het openen en sluiten van de jacht, van de vogelvangst en van de visvangst;

3° de waterlagen die zich over meer dan één Gewest uitstrekken.

Wanneer de bepalingen van 1°, 2° en 3° betrekking hebben op aangelegenheden betreffende een ander grondgebied dan dat van het Vlaamse en het Waalse Gewest, wordt de overheid bevoegd voor dat grondgebied, bij het overleg betrokken.

~~§ 2bis. De federale overheid pleegt overleg met de betrokken Gewestregeringen voor de voorbereiding van de onderhandelingen en de beslissingen, alsmede voor het opvolgen van de activiteiten van de Europese instellingen die betrekking hebben op het landbouwbeleid. Op Europees niveau hebben de vertegenwoordigers van de Gewesten zitting naast de federale vertegenwoordigers in de technische comités.~~

§ 2bis. De betrokken gewestregeringen en de federale overheid plegen onderling overleg voor de voorbereiding van de onderhandelingen en de beslissingen, alsmede voor het opvolgen van

de activiteiten van de Europese instellingen die betrekking hebben op het landbouwbeleid.

§ 3. Er wordt overleg gepleegd tussen de betrokken Regeringen en de bevoegde federale overheid :

1° [...];

2° voor iedere maatregel op het gebied van het energiebeleid, buiten de bevoegdheden opgesomd in §1, VII;

3° over de grote lijnen van het nationaal energiebeleid;

4° voor de minimale technische veiligheidsnormen inzake het bouwen en onderhouden van wegen, havens, waterwegen, dijken, luchthavens en vliegvelden;

5° voor de werken uit te voeren ten behoeve van Europese en internationale instellingen;

6° voor het luchtverkeer op de regionale luchthavens en openbare vliegvelden, en voor de rechten die er betrekking op hebben;

7° [...].

§ 3*bis*. Er wordt overleg gepleegd tussen de betrokken Regeringen en de betrokken federale overheid over :

1° het uitwisselen van informatie tussen de diensten voor opleiding, werkloosheid en bemiddeling, alsmede over de initiatieven met betrekking tot de programma's voor wedertewerkstelling van de niet-werkende werkzoekenden;

[N.B. : de in het artikel 6, § 3, 1°, aangebrachte wijzigingen hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2001]

2° de planning, de functionaliteit en de comptabiliteit van het autosnelwegen- en waterwegennet;

3° de samenwerking tussen de spoorwegen, enerzijds, en de maatschappijen voor stads- en streekvervoer, anderzijds, met het oog op de coördinatie en de bevordering van het openbaar vervoer;

4° de opgave en de opvolging van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;

5° de maatregelen die een weerslag hebben op het landbouwbeleid.

§ 4. De Regeringen worden betrokken bij :

1° het ontwerpen van de federale regelingen inzake produktnormen en inzake de doorvoer van afvalstoffen, bedoeld in § 1, II, tweede lid, 1° en 3°;

2° [...];

3° het ontwerpen van de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen;

4° het ontwerpen van de regels betreffende de organisatie en de uitwerking van de veiligheid van het luchtverkeer op de regionale luchthavens en de openbare vliegvelden;

5° de uitwerking van het nationaal uitrustingsprogramma in de elektriciteitssector bedoeld in artikel 6, § 1, VII, tweede lid;

6° het ontwerpen van de federale algemene bepalingen bedoeld in artikel 9, § 1, tweede lid, van de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming;

7° het ontwerpen van federale algemene bepalingen bedoeld in artikel 189 van de nieuwe gemeentewet.

§ 5. De federale overheid en de betrokken Gewestregeringen bepalen in overleg de wijze waarop het beleid inzake in-, uit-, en doorvoer van afvalstoffen kan worden gecoördineerd.

§ 6. De Regeringen geven inlichtingen :

1° Aan de Minister tot wiens bevoegdheid de energie behoort, over het beheer van de verenigingen van gemeenten voor gas- en elektriciteitsvoorziening;

2° [...].

§ 7. De Regeringen bedoeld in de § 2 en 6 zijn de Regeringen bepaald in deze wet alsmede de overheid die bevoegd is voor het andere grondgebied dan dat van het Vlaamse Gewest of het Waalse Gewest.

§ 8. Indien een voorstel van wet, decreet of ordonnantie een materie betreft, bedoeld in de §§ 2, *2bis*, 3, *3bis*, 4, 5, en in artikel 11, tweede lid, vindt het overleg, de betrokkenheid of de adviesverlening van de federale overheid en de betrokken Gemeenschaps- of Gewestregeringen plaats volgens de regelen bepaald in het reglement van de Wetgevende Kamer of de Raad waarbij het voorstel van wet, decreet of ordonnantie wordt ingediend.

Art. 6bis. § 1. De Gemeenschappen en Gewesten zijn bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden, met inbegrip van het onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten.

§ 2. De federale overheid is evenwel bevoegd voor :

1° het wetenschappelijk onderzoek dat nodig is voor de uitoefening van haar eigen bevoegdheden, met inbegrip van het wetenschappelijk onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten;

2° de uitvoering en organisatie van netwerken voor gegevensuitwisseling tussen wetenschappelijke instellingen op nationaal en internationaal vlak;

3° het ruimtevaartonderzoek in het raam van internationale of supranationale instellingen en overeenkomsten of akten;

4° de federale wetenschappelijke en culturele instellingen, met inbegrip van hun onderzoeksactiviteiten en hun activiteiten van openbare dienstverlening. De Koning wijst deze instellingen bij in Ministerraad overlegd besluit aan. Het eensluidend advies van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen is vereist voor elke latere wijziging van dit besluit;

5° de programma's en acties die een homogene uitvoering vereisen op nationaal of internationaal vlak in domeinen en volgens nadere regels vastgesteld in samenwerkingsakkoorden bedoeld in artikel 92*bis*, § 1;

6° het bijhouden van een permanente inventaris van het wetenschappelijk potentieel van het land volgens regels vastgesteld in een samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 92*bis*, § 1;

7° de Belgische medewerking aan activiteiten van internationale onderzoeksorganen volgens regels vastgesteld in samenwerkingsakkoorden bedoeld in artikel 92*bis*, § 1.

§ 3. Onverminderd de bepalingen van § 1, kan de federale overheid initiatieven nemen, structuren opzetten en in financiële middelen voorzien voor het wetenschappelijk onderzoek in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen of de Gewesten behoren, en dat bovendien :

a) ofwel het voorwerp uitmaakt van internationale of supranationale overeenkomsten of akten waarbij België verdragspartner is of als zodanig wordt beschouwd;

b) ofwel betrekking heeft op acties of programma's die de belangen van een Gemeenschap of een Gewest overschrijden.

In die gevallen legt de federale overheid voorafgaand aan haar beslissing aan de Gemeenschappen en/of Gewesten een voorstel tot

samenwerking voor, op advies van de overeenkomstig artikel 92ter samengestelde Federale Raad voor het Wetenschapsbeleid.

Elke Gemeenschap en elk Gewest kunnen iedere deelneming weigeren wat hen betreft en wat de instellingen aangaat die onder hun bevoegdheid ressorteren.

§ 4. [...]

Art. 6ter. Onderdelen van de ontwikkelingssamenwerking worden vanaf 1 januari 2004 overgeheveld in zoverre ze betrekking hebben op de gemeenschaps- en gewestbevoegdheden.

Een bijzondere werkgroep wordt opgericht, die tot taak heeft om, in overleg met de sector en uiterlijk tegen 31 december 2002, een lijst voor te stellen van de aangelegenheden die betrekking hebben op de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten inzake ontwikkelingssamenwerking.

~~Art. 7. Tot de bevoegdheid van de Gewesten behoren, de organisatie, alsook de uitoefening van het administratief toezicht op de provincies, de agglomeraties en federaties van gemeenten, de gemeenten en de binnengemeentelijke territoriale organen, bedoeld in artikel 41 van de Grondwet :~~

~~a) Wat betreft het gewoon administratief toezicht, dat elke vorm van toezicht omvat ingesteld door de gemeentewet, de provinciewet of de wet van 26 juli 1971; wat betreft inzonderheid de begrotingen, de jaarrekeningen, de personeelsformaties;~~

~~b) Voor de andere handelingen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de aangelegenheden waarvoor de federale overheid of de Gemeenschapsoverheid bevoegd is en waarvoor bij de wet of het decreet een specifiek toezicht is georganiseerd.~~

~~De federale overheid blijft echter bevoegd voor :~~

~~1) de organisatie en de uitoefening van het gewoon administratief toezicht op de gemeenten van het Duits taalgebied;~~

~~2) de organisatie van het gewoon administratief toezicht op de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en op de gemeenten Komen-Waasten en Voeren.~~

In afwijking van het eerste en het tweede lid wordt door de federale overheid noch door de Gewesten enig administratief toezicht georganiseerd noch uitgeoefend op de beslissingen inzake tuchtaangelegenheden met betrekking tot de lokale politie.

Art. 7. § 1. Met uitzondering van de regelingen die krachtens de wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen opgenomen zijn in de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen, zijn de gewesten bevoegd voor de organisatie en de uitoefening van het administratief toezicht op de provincies, de agglomeraties en federaties van gemeenten, de gemeenten en de binnengemeentelijke territoriale organen, bedoeld in artikel 41 van de Grondwet.

Het eerste lid doet echter geen afbreuk aan de bevoegdheid van de federale overheid en van de gemeenschappen om, met betrekking tot aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, zelf een specifiek administratief toezicht te organiseren en uit te oefenen.

De gewesten oefenen de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid uit onverminderd de regelingen die zijn opgenomen in de artikelen 12, § 3; 28, § 3; 41; 65, § 3; 68, § 3; 146, § 2; 150, § 3; 155, § 3; 231, § 3, 2°; 235, § 1, tweede lid; 237; 249, § 3; 287, § 3 en, voor zover zij betrekking hebben op de gemeenten Komen-Waasten en Voeren, de artikelen 47, § 2, 235, § 3, 240, § 2, 241, § 2, 244, 254, 258 en 264 tot 266 van de nieuwe gemeentewet.

§ 2. In afwijking van § 1 wordt door de federale overheid noch door de gewesten enig administratief toezicht georganiseerd noch uitgeoefend op de beslissingen inzake tuchtaangelegenheden met betrekking tot de lokale politie.

Art. 7bis. Onverminderd de bepalingen vermeld in artikel 7, § 1, eerste en derde lid, en de artikelen 279 en 280 van de nieuwe

gemeentewet, worden de samenstelling, organisatie, bevoegdheid, werking, aanstelling of verkiezing van de organen van en het administratief toezicht op de gemeenten die gelegen zijn op het grondgebied van eenzelfde gewest door dit gewest op identieke wijze geregeld.

Art. 8. Tot de bevoegdheden van de Raden in de aangelegenheden opgesomd in de artikelen 4, 5, 6 en 7 behoort het aannemen van bepalingen en andere maatregelen betreffende de infrastructuur die noodzakelijk is voor de uitoefening van die bevoegdheden.

Art. 9. In de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, kunnen de Gemeenschappen en de Gewesten gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten of kapitaalsparticipaties nemen.

Het decreet kan aan voornoemde organismen rechtspersoonlijkheid toekennen en hun toelaten kapitaalsparticipaties te nemen. Onverminderd artikel 87, § 4, regelt het hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht.

Art. 10. De decreten kunnen rechtsbepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor de Raden niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid.

Art. 11. Binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten kunnen de decreten de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar stellen en de straffen wegens die niet-naleving bepalen; de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek zijn hierop van toepassing, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere inbreuken door een decreet kunnen worden gesteld.

Het eensluitend advies van de Ministerraad is vereist voor iedere beraadslaging in de Gemeenschaps- of Gewestregering over een voorontwerp van decreet waarin een straf of een strafbaarstelling is opgenomen waarin Boek I van het Strafwetboek niet voorziet.

Binnen de grenzen vermeld in het eerste lid, kunnen de decreten :

1° de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie toekennen aan de beëdigde ambtenaren van de Gemeenschaps- of Gewestregering of van instellingen die onder het gezag of het toezicht van de Gemeenschaps- of Gewestregering ressorteren;

2° de bewijskracht regelen van processen-verbaal;

3° de gevallen bepalen waarin een huiszoeking kan plaatshebben.

Art. 12. De roerende en onroerende goederen van de Staat, zowel van het openbaar als van het privaat domein, die onmisbaar zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Gewesten en de Gemeenschappen, worden aan deze zonder schadeloosstelling overgedragen.

De voorwaarden en de nadere regelen van die overdracht worden bepaald bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Art. 13. § 1. Elke Raad keurt jaarlijks de begroting goed en sluit de rekeningen af.

Alle ontvangsten en uitgaven worden op de begroting en in de rekeningen gebracht.

§ 2. De bepalingen van de wetten van 15 mei 1846 en 28 juni 1963 op de Rijkscomptabiliteit zijn van toepassing op de begroting.

§ 3. [...]

§ 4. De wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof en de bepalingen betreffende het Hoog Comité van Toezicht zijn van overeenkomstige toepassing op de Gemeenschap en het Gewest.

§ 5. De bevoegdheden bepaald in de vorengenoemde wetten en reglementen worden, al naar het geval, uitgeoefend door de overeenkomstige organen van de Gemeenschap of het Gewest.

§ 6. [...]

[N.B. : luidens art. 69, § 1, 2° Bijz. W. 16 januari 1989 (*B.S.*, 17 januari 1989) is art. 13, §§ 1, 2 en 4 wat het Rekenhof betreft opgeheven, behoudens in de mate dat het van toepassing is op de Duitstalige Gemeenschap.]

Art. 14. Binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Gewesten en de Gemeenschappen, kunnen de decreten een recht van voorkoop invoeren, voor zover dit recht van voorkoop geen afbreuk doet aan een op de dag van de inwerkingtreding van dit artikel bestaand recht van voorkoop.

Eenzijds kan het decreet geen recht van voorkoop invoeren op de goederen van het federale openbaar of privaat domein; anderzijds kunnen enkel de Gemeenschappen en de Gewesten een recht van voorkoop invoeren op de goederen van hun eigen openbaar of privaat domein.

Art. 15. De staat waarborgt geen enkele van de door de Gemeenschap of het Gewest aangegane verbintenissen.

Art. 16. § 1. Instemming met de verdragen in de aangelegenheden waarvoor hij bevoegd is, wordt verleend door de betrokken Raad.

§ 2. De in § 1 bedoelde verdragen worden bij de bevoegde Raad door zijn Regering ingediend.

Van bij het begin der onderhandelingen over elke herziening van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en van de verdragen en akten waarbij deze Verdragen zijn gewijzigd of aangevuld worden de Raden, elk wat hem betreft, daarover geïnformeerd. Zij krijgen kennis van het verdragsontwerp voor de ondertekening ervan.

§ 3. Wanneer de Staat is veroordeeld door een internationaal of supranationaal rechtscollege ten gevolge van het niet-nakomen van een internationale of supranationale verplichting door een Gemeenschap of een Gewest, kan de Staat in de plaats treden van de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest, voor de

uitvoering van het beschikkend gedeelte van de uitspraak op voorwaarde dat :

1° de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest ten minste drie maanden voordien bij een met redenen omkleed en in Ministerraad overlegd koninklijk besluit in gebreke is gesteld.

Het koninklijk besluit bedoeld in het eerste lid, 1°, kan de termijn van drie maanden, bedoeld in dat lid, in spoedeisende gevallen inkorten;

2° de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest door de Staat is betrokken bij de gehele procedure voor de regeling van het geschil, inbegrepen de procedure voor het internationaal of supranationaal rechtscollege;

3° in voorkomend geval, het samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 92*bis*, § 4*ter*, door de Staat is nageleefd.

De ter uitvoering van het eerste lid door de Staat genomen maatregelen houden op gevolg te hebben vanaf het ogenblik dat de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest zich schikt naar het beschikkend gedeelte van de uitspraak.

De Staat kan de kosten van het niet-nakomen van een internationale of supranationale verplichting door een Gemeenschap of een Gewest verhalen op de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest. Dat verhaal kan de vorm aannemen van een inhouding op de wettelijk aan de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest over te dragen financiële middelen.

Art. 16*bis*. De decreten, reglementen en administratieve handelingen mogen geen afbreuk doen aan de op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze bepaling bestaande garanties die de Franstaligen genieten in de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en de Nederlandstaligen, respectievelijk Franstaligen en Duitstaligen genieten in de gemeenten genoemd in artikel 8 van diezelfde wetten.

Art. 16ter. Tot de schorsing van een norm of een handeling kan worden besloten door het Arbitragehof of de Raad van State indien ernstige middelen de vernietiging van de norm of de handeling rechtvaardigen op grond van artikel 16bis.

Titel III. De machten

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Art. 17. De decreterende macht wordt gezamenlijk uitgeoefend door de Raad en de Regering.

Art. 18. Het recht van initiatief behoort aan de Regering en aan de leden van de Raad.

Art. 19. § 1. ~~Behoudens toepassing van artikel 10, regelt het decreet de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 4 tot 9, onverminderd de bevoegdheden die door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden.~~

§ 1. Behoudens toepassing van artikel 10, regelt het decreet de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 4 tot 9, onverminderd de bevoegdheden die na de inwerkingtreding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden.

De decreten van de Vlaamse Raad vermelden of zij aangelegenheden regelen bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet of in artikel 107quater van de Grondwet.

§ 2. Het decreet heeft kracht van wet. Het kan de geldende wetsbepalingen opheffen, aanvullen, wijzigen of vervangen.

§ 3. De decreten inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, zijn van toepassing in het Vlaamse of het Waalse Gewest, al naar het geval.

Art. 20. De Regering maakt de verordeningen en neemt de besluiten die voor de uitvoering van de decreten nodig zijn, zonder ooit de decreten zelf te mogen schorsen of vrijstelling van hun uitvoering te mogen verlenen.

Art. 21. De Regering bekrachtigt de decreten en kondigt ze af.

Art. 22. Geen decreet of uitvoeringsbesluit is verbindend dan na te zijn bekendgemaakt in de vorm bij deze wet bepaald.

Art. 23. De onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de Ministers, gewezen Ministers en Ministers van Staat, alsmede de leden en de gewezen leden van de Wetgevende Kamers, bepaald bij de wet, zijn van overeenkomstige toepassing op de Gemeenschaps- en Gewestministers, alsook op de leden en gewezen leden van de Raden, wat betreft de ambten die van de Gemeenschap of het Gewest afhangen.

In afwijking van het eerste lid, mogen de leden van een Gemeenschapsraad of -regering lid zijn van het personeel van het onderwijs van de betrokken Gemeenschap.

Hoofdstuk II. De Raden

Afdeling 1. Samenstelling

Art. 24. § 1. De Vlaamse Raad bestaat uit :

1° 118 rechtstreeks gekozen leden;

~~2° de 6 eerstverkozen leden van de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad bedoeld in artikel 23 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.~~

~~Indien één of meer van deze leden lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering of Gewestelijk staatssecretaris zijn, kan de Nederlandse taalgroep uit zijn midden de leden kiezen die in hun plaats deel uitmaken van de Vlaamse Raad.~~

2° 6 leden die hun woonplaats op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest hebben en in die hoedanigheid rechtstreeks verkozen zijn in overeenstemming met artikel 30, § 1, eerste lid.

[N.B. : deze bepaling treedt in werking voor de volledige hernieuwing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en, voor de kiesverrichtingen met betrekking tot deze hernieuwing, de eerste dag van de tweede maand die voorafgaat aan de datum van de verkiezing.]

De Vlaamse Raad kan bij decreet de aantallen bedoeld in het eerste lid, 1° en 2°, wijzigen. Het aantal leden bedoeld in het eerste lid, 2°, moet steeds gelijk zijn aan de verhouding van 6 tot 118 van het aantal leden bedoeld in het eerste lid, 1°. Indien het met toepassing van dit lid verkregen aantal geen geheel getal is, wordt de overblijvende fractie afgerond tot de eenheid of weggelaten naar gelang zij de helft van de eenheid bereikt of niet.

§ 2. De Waalse Gewestraad bestaat uit 75 rechtstreeks gekozen leden.

De Waalse Gewestraad kan bij decreet het aantal bedoeld in het eerste lid wijzigen.

§ 3. De Franse Gemeenschapsraad bestaat uit :

1° 75 leden van de Waalse Gewestraad;

2° 19 leden gekozen uit en door de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad bedoeld in artikel 23 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

De Franse Gemeenschapsraad kan, bij decreet, de aantallen bedoeld in het eerste lid, 1° en 2°, wijzigen. Het aantal leden bedoeld in het eerste lid, 2°, moet steeds gelijk zijn aan de verhouding van 19 tot 75 van het aantal leden bedoeld in het eerste lid, 1°. Indien het met toepassing van dit lid verkregen aantal geen geheel getal is, wordt de overblijvende fractie afgerond tot de eenheid of weggelaten naar gelang zij de helft van de eenheid bereikt of niet.

Indien, als gevolg van de toepassing van het vorenstaande lid, de Franse Gemeenschapsraad niet alle leden van de Waalse Gewestraad omvat, regelt de Franse Gemeenschapsraad bij decreet op grond van

objectieve regelen en in verhouding tot het stemcijfer van de lijsten behaald bij de verkiezingen van de Waalse Gewestraad de wijze waarop de leden van de Waalse Gewestraad worden gekozen om deel uit te maken van de Franse Gemeenschapsraad en de wijze waarop het aantal mandaten dat aan elke fractie toekomt, wordt bepaald.

§ 4. Indien de Waalse Gewestraad het aantal van zijn leden verhoogt zodat de Franse Gemeenschapsraad niet alle leden van de Waalse Gewestraad omvat, bepaalt de Waalse Gewestraad op grond van objectieve regelen en in verhouding tot het stemcijfer van de lijsten behaald bij de verkiezingen van de Waalse Gewestraad tegelijk het aantal van degenen die deel uitmaken van de Franse Gemeenschapsraad, alsook de wijze waarop zij worden gekozen en verdeeld over de fracties; de Franse Gemeenschapsraad past in overeenstemming daarmee het aantal van zijn leden aan om de verhouding bedoeld in § 3, tweede lid, in acht te nemen.

Art. 24bis. § 1. Om rechtstreeks tot lid van de Vlaamse Raad of de Waalse Gewestraad gekozen te kunnen worden, moet men :

1° Belg zijn;

2° het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;

3° de volle leeftijd van 21 jaar hebben bereikt;

4° zijn woonplaats hebben :

a) voor de leden van de Vlaamse Raad bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 1°, in een gemeente van het grondgebied van het Vlaamse Gewest en in overeenstemming daarmee ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van die gemeente; voor de leden van de Vlaamse Raad bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, in een gemeente die deel uitmaakt van het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in overeenstemming daarmee ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van die gemeente;

[N.B. : deze bepaling treedt in werking voor de volledige hernieuwing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en, voor de kiesverrichtingen met betrekking tot deze

hernieuwing, de eerste dag van de tweede maand die voorafgaat aan de datum van de verkiezing.]

b) voor de Waalse Gewestraad, in een gemeente van het grondgebied van het Waalse Gewest en in overeenstemming daarmee ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van die gemeente;

5° niet verkeren in een der gevallen van uitsluiting of van schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot *9bis* van het Kieswetboek.

De verkiesbaarheidsvereisten moeten vervuld zijn op de dag van de verkiezing, met uitzondering van de woonplaats- en inschrijvingsvereisten waaraan reeds voldaan moet zijn zes maanden vóór de verkiezing.

§ 2. Onverminderd § 4, is het mandaat van lid van de Vlaamse Raad, van de Franse Gemeenschapsraad en van de Waalse Gewestraad onverenigbaar met de volgende ambten of mandaten :

1° lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers;

2° senator bedoeld in artikel 53, § 1, 1°, 2°, 5°, 6° en 7°, van de Grondwet;

3° federaal Minister of staatssecretaris;

4° provinciegouverneur, gouverneur, vice-gouverneur, adjunct van de gouverneur, provincieraadslid, provinciegriffier;

5° arrondissementscommissaris;

6° een ambt van de rechterlijke orde;

7° staatsraad, assessor van de afdeling wetgeving of lid van het auditoraat, van het coördinatiebureau of van de griffie van de Raad van State;

8° rechter, referendaris of griffier in het Arbitragehof;

9° lid van het Rekenhof;

10° militair in actieve dienst, met uitzondering van de reserveofficieren die weder zijn opgeroepen en van de dienstplichtigen;

11° behoudens wat de personeelsleden van het onderwijs betreft, lid van het personeel dat rechtstreeks onder het gezag staat van de betrokken Raad of Regering; dienaangaande kan elke Raad, bij decreet, een regime van politiek verlof organiseren ten voordele van de beambten die onder de bevoegdheid van de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest ressorteren.

§ 2*bis*. Onverminderd het bepaalde in § 2, 3°, van dit artikel houdt een lid van de Vlaamse Raad, van de Franse Gemeenschapsraad of van de Waalse Gewestraad dat door de Koning tot federaal Minister of staatssecretaris wordt benoemd en de benoeming aanneemt, onmiddellijk op zitting te hebben en neemt het zijn mandaat weer op wanneer de Koning een einde heeft gemaakt aan zijn ambt van Minister of staatssecretaris. Het decreet stelt de nadere regelen van zijn vervanging in de betrokken Raad vast.

§ 2*ter*. Het mandaat van lid van de Vlaamse Raad, van de Franse Gemeenschapsraad en van de Waalse Gewestraad kan worden gecumuleerd met ten hoogste één bezoldigd uitvoerend mandaat.

Als bezoldigde uitvoerende mandaten in de zin van het vorige lid worden beschouwd :

1° het ambt van burgemeester, van schepenen en van voorzitter van een raad voor maatschappelijk welzijn ongeacht het daaraan verbonden inkomen;

2° elk mandaat in een openbare of particuliere instelling, uitgeoefend als vertegenwoordiger van het Rijk, van een Gemeenschap, van een Gewest, van een provincie of van een gemeente, voor zover dat mandaat meer bevoegdheid verleent dan het loutere lidmaatschap van de algemene vergadering of van de raad van bestuur van die instelling en ongeacht het daaraan verbonden inkomen;

3° elk mandaat in een openbare of particuliere instelling, uitgeoefend als vertegenwoordiger van het Rijk, van een Gemeenschap, van een Gewest, van een provincie of van een gemeente, voor zover dat mandaat een maandelijks bruto belastbaar inkomen oplevert van minstens 20.000 frank. Dat bedrag wordt jaarlijks aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen.

§ 3. De Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad kunnen, ieder wat hem betreft, bij decreet bijkomende onverenigbaarheden instellen.

§ 4. De mandaten van lid van de Vlaamse Raad, van de Franse Gemeenschapsraad en van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap zijn onderling onverenigbaar.

§ 5. ~~De leden van de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad die, overeenkomstig artikel 24, § 1, lid van de Vlaamse Raad zijn, maar De leden van de Vlaamse Raad bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, die met toepassing van de §§ 2 en 3 van dit artikel en van artikel 12, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, hun mandaat in de Vlaamse Raad niet kunnen opnemen, worden in de Vlaamse Raad vervangen door hun opvolgers, verkozen bij de verkiezingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad op dezelfde lijsten van dezelfde taalgroep als deze leden, in de volgorde waarin zij op elk van de bovengenoemde lijsten zijn verkozen.~~

[N.B. : deze bepaling treedt in werking voor de volledige hernieuwing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en, voor de kiesverrichtingen met betrekking tot deze hernieuwing, de eerste dag van de tweede maand die voorafgaat aan de datum van de verkiezing.]

De leden van de Waalse Gewestraad die, overeenkomstig artikel 24, §§ 3 en 4, lid van de Franse Gemeenschapsraad zijn, maar met toepassing van de §§ 2 en 3 van dit artikel, hun mandaat in de Franse Gemeenschapsraad niet kunnen opnemen, worden in de Franse Gemeenschapsraad vervangen door hun opvolgers, verkozen bij de verkiezingen van de Waalse Gewestraad op dezelfde lijsten als deze leden, in de volgorde waarin zij op elk van de bovengenoemde lijsten zijn verkozen.

De leden van de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad die, overeenkomstig artikel 24, §§ 3 en 4, lid van de Franse Gemeenschapsraad zijn, maar, met toepassing van § 2 van dit artikel en van artikel 12, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, hun mandaat in de Franse Gemeenschapsraad niet kunnen opnemen, worden in de Franse Gemeenschapsraad vervangen door hun opvolgers, verkozen bij de verkiezingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad op dezelfde lijsten van dezelfde taalgroep als deze leden, in de volgorde waarin zij op elk van de bovengenoemde lijsten zijn verkozen.

Afdeling *1bis*. Verkiezingen

Onderafdeling 1. Kiezers

Art. 25. § 1. De leden van de Vlaamse Raad bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 1°, worden rechtstreeks gekozen door de Belgen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, in de bevolkingsregisters van een gemeente van het grondgebied van het Vlaamse Gewest zijn ingeschreven en niet verkeren in een der gevallen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot *9bis* van het Kieswetboek.

De leden van de Waalse Gewestraad worden rechtstreeks gekozen door de Belgen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, in de bevolkingsregisters van een gemeente van het grondgebied van het Waalse Gewest zijn ingeschreven en niet verkeren in een der gevallen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot *9bis* van het Kieswetboek.

De kiesgerechtigheidsvoorwaarden bedoeld in de vorenstaande leden betreffende de nationaliteit en de inschrijving in de bevolkingsregisters moeten vervuld zijn op de dag van het opstellen van de kiezerslijst; de andere voorwaarden moeten vervuld zijn op de dag van de verkiezing.

§ 2. Ieder kiezer heeft recht op slechts één stem.

Onderafdeling 2. Indeling van de kiezers en van de stembureaus

Art. 26. § 1. De Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad stellen, ieder wat hem betreft, bij decreet de kieskringen vast.

§ 2. Geen kieskring mag de grenzen van het grondgebied van een Gewest overschrijden.

§ 3. Indien er meerdere kieskringen zijn, telt elke kieskring zoveel keren een zetel als de gewestelijke deler in het cijfer van de bevolking van de kieskring begrepen is. De gewestelijke deler wordt verkregen door het bevolkingscijfer van het Gewest te delen door het aantal rechtstreeks te kiezen leden.

De overblijvende zetels worden toegewezen aan de kieskringen met het grootste nog niet vertegenwoordigde bevolkingsoverschot.

§ 4. De indeling van de leden van de Raad over de kieskringen wordt door de Vlaamse Regering en de Waalse Regering, ieder wat haar betreft, bepaald in verhouding tot de bevolking.

Het bevolkingscijfer van elke kieskring wordt om de tien jaar vastgesteld door de volkstelling of door enig ander middel bedoeld in artikel 49, § 3, van de Grondwet.

Binnen een termijn van drie maanden na de bekendmaking van het bevolkingscijfer bepaalt de Vlaamse Regering en de Waalse Regering, ieder wat haar betreft, het aantal zetels dat aan elke kieskring toekomt.

De nieuwe zetelverdeling wordt toegepast vanaf de eerstvolgende gehele vernieuwing van de betrokken Raad.

Art. 26bis. De stemming is verplicht en geheim. Ze heeft plaats in de gemeente.

Art. 26ter. De leden van de Vlaamse Raad, bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 1°, en de leden van de Waalse Gewestraad, bedoeld in artikel 24, § 2, worden rechtstreeks gekozen door kiescolleges die,

voor elke kieskring, samengesteld zijn uit alle kiezers van de gemeenten die deel uitmaken van het grondgebied van de betrokken kieskring.

Art. 26^{quater}. In de hoofdplaats van elke kieskring wordt een hoofdbureau van de kieskring samengesteld. De Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad bepalen, ieder wat hem betreft, bij decreet de hoofdplaats van de kieskringen.

Het hoofdbureau van de kieskring wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg bevoegd voor de hoofdplaats of, bij zijn ontstentenis, door de magistraat die hem vervangt. In de kieskringen waar geen rechtbank van eerste aanleg is, wordt het hoofdbureau van de kieskring voorgezeten door de vrederechter bevoegd voor de hoofdplaats of, bij zijn ontstentenis, door één van zijn plaatsvervangers naar dienstouderdom.

Het hoofdbureau van de kieskring bestaat, buiten de voorzitter, uit vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris, door de voorzitter aangewezen uit de kiezers van de hoofdplaats van de kieskring.

Onderafdeling 3. Oproeping van de kiezers

Art. 27. In geval van een vacature waarin niet kan worden voorzien door het aanstellen van een opvolger, vergadert het kiescollege binnen veertig dagen na het ontstaan van de vacature. De datum van de verkiezing wordt, al naar het geval, bepaald door een besluit van de Vlaamse Regering of van de Waalse Regering.

Indien echter een vacature ontstaat binnen drie maanden vóór de vernieuwing van de Raad, mag het kiescollege niet worden opgeroepen dan bij beslissing van de Raad. Dit geldt eveneens wanneer de vacature veroorzaakt is, hetzij door het ontslag van een titularis en door de afstand van de opvolgers, hetzij door het ontslag van een titularis of door de afstand van de opvolgers. In die onderscheiden gevallen heeft de eventuele vergadering van het kiescollege plaats binnen veertig dagen na de beslissing.

Onderafdeling 4. Kandidaatstelling en stembiljetten

Art. 28. Bij het voordragen van de kandidaten voor de mandaten van lid van de Vlaamse Raad of lid van de Waalse Gewestraad, al naar het geval, moeten tegelijkertijd en met inachtneming van dezelfde vormen kandidaat-opvolgers worden voorgedragen. Zij moeten, op straffe van nietigheid, voorgedragen worden in dezelfde akte als de kandidaat-titularissen en de samen voorgedragen kandidaten van beide categorieën moeten daarin afzonderlijk worden gerangschikt met nauwkeurige aanduiding van elke categorie.

Er mogen niet meer kandidaat-opvolgers zijn dan tweemaal het aantal kandidaat-titularissen die in dezelfde akte worden voorgedragen. Er mogen er niet meer dan zes zijn en niet minder dan drie. Indien het aantal toe te kennen zetels evenwel meer dan dertig bedraagt, mogen er niet meer dan twaalf zijn.

De voordracht van de kandidaten, titularissen en opvolgers, geeft de volgorde aan waarin deze kandidaten in elk van beide categorieën worden voorgedragen.

Een kiezer mag niet meer dan één voordracht voor dezelfde verkiezing ondertekenen. Een aftredend lid van de Vlaamse Raad en een aftredend lid van de Waalse Gewestraad kunnen, al naar het geval, in dezelfde kieskring niet meer dan één voordracht voor dezelfde verkiezing ondertekenen. De kiezer die of het aftredend lid dat dit verbod overtreedt, is strafbaar met de straffen bepaald bij artikel 202 van het Kieswetboek.

Art. 28bis. § 1. De voordracht van kandidaten moet ondertekend worden door hetzij een minimum aantal kiezers, hetzij een minimum aantal aftredende leden van betrokken Raad.

De Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad bepalen, ieder wat hem betreft, bij decreet de aantallen bedoeld in het eerste lid.

§ 2. Een kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één lijst voor een zelfde verkiezing.

Niemand mag tegelijk in meer dan een kieskring voorgedragen worden.

De bewilligende kandidaat die de een of andere verbodsbepaling van de vorige twee leden overtreedt, is strafbaar met de straffen bepaald in artikel 202 van het Kieswetboek. Zijn naam wordt geschrapt van alle lijsten waarop hij voorkomt.

§ 3. De kiezers die kandidaten voordragen, moeten zijn ingeschreven in het bevolkingsregister van een gemeente die deel uitmaakt van het grondgebied van de betrokken kieskring ten minste de negentigste dag die aan de vastgestelde datum van de verkiezing voorafgaat.

Art. 28ter. Tenzij de wet een wijze van stemming door middel van geautomatiseerde systemen invoert, maakt het hoofdbureau van de kieskring onmiddellijk na het afsluiten van de kandidatenlijst het stembiljet op overeenkomstig het model en de voorschriften bepaald bij de wet.

Art. 28quater. Bij de verkiezingen voor de gehele vernieuwing van de Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad kunnen de kandidaten van een lijst, met instemming van de personen die hen voorgedragen hebben, verklaren dat zij, met het oog op de zetelverdeling, zich verbinden met de bij name aan te wijzen kandidaten van lijsten die in andere kieskringen van dezelfde provincie zijn voorgedragen of die, wanneer de kieskringen met de provinciegrenzen samenvallen of deze overschrijden, maar kleiner zijn dan het Gewest, in andere kieskringen van het betrokken Gewest zijn voorgedragen.

Onderafdeling 5. Verdeling van de zetels en aanwijzing van de gekozenen

Art. 29. § 1. De verkiezingen voor de Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad geschieden volgens het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging.

§ 2. Is er evenwel slechts één lid van de Vlaamse Raad of de Waalse Gewestraad te verkiezen, dan wordt de kandidaat die de meeste stemmen heeft verkregen, gekozen verklaard.

Bij gelijk stemmenaantal is de oudste in jaren gekozen.

Art. 29bis. Het stemcijfer van iedere lijst wordt bepaald door de optelling van het getal der stembiljetten waarop op geldige wijze voor die lijst gestemd is.

Alleenstaande kandidaturen worden geacht ieder een afzonderlijke lijst te vormen.

I. Zetelverdeling bij ontstentenis van lijstenverbinding

Art. 29ter. Het hoofdbureau van de kieskring deelt het stemcijfer van iedere lijst achtereenvolgens door 1, 2, 3, 4, 5 enz. en rangschikt de quotiënten in de volgorde van hun belangrijkheid, totdat er voor alle lijsten samen zoveel quotiënten worden bereikt als er leden te kiezen zijn. Het laatste quotiënt dient als kiesdeler.

De verdeling over de lijsten geschiedt zo dat aan iedere lijst een aantal zetels wordt toegekend, gelijk aan het aantal keren dat haar stemcijfer de kiesdeler bevat, behoudens toepassing van artikel 29quater.

Indien een lijst meer zetels verkrijgt dan ze kandidaat-titularissen en -opvolgers telt, worden de niet-toegekende zetels gevoegd bij die welke aan de andere lijsten toekomen; de verdeling over deze lijsten geschiedt door voortzetting van de in het eerste lid omschreven bewerking, zodat voor ieder nieuw quotiënt een zetel wordt toegekend aan de lijst waartoe het behoort.

Art. 29quater. Wanneer een zetel met evenveel recht aan verscheidene lijsten toekomt, wordt hij toegekend aan de lijst met het hoogste stemcijfer en, bij gelijkheid van de stemcijfers, aan de lijst waarop de kandidaat voorkomt die onder de kandidaten wier verkiezing in het geding is, de meeste stemmen heeft verkregen of, subsidiair, die de oudste in jaren is.

II. Zetelverdeling in geval van lijstenverbinding

Art. 29quinquies. In de kieskringen waar de kandidaten van een of meer lijsten de in artikel 28^{quater} bedoelde verklaring van lijstenverbinding hebben gedaan, stelt het hoofdbureau van de kieskring een kiesdeler vast door het algemeen totaal van de geldige stembiljetten te delen door het getal van de in de kieskring toe te kennen zetels.

Het deelt de stemcijfers door deze deler en bepaalt aldus voor elke lijst haar kiesquotiënt, waarvan de eenheden het aantal onmiddellijk behaalde zetels aanduiden.

Daarna deelt het elk kiesquotiënt door 1, indien de lijst nog geen zetel, door 2, indien zij 1 zetel, door 3, indien zij twee zetels heeft verkregen en zo vervolgens. Het eventuele recht van de lijst wordt op die wijze uitgedrukt door de breuk die men verkrijgt wanneer men haar kiesquotiënt deelt door het getal van de zetels die ze achtereenvolgens zou bezetten indien de aanvullende zetel haar telkens toegekend werd.

Het proces-verbaal van die verrichtingen wordt dadelijk gezonden aan de voorzitter van het provinciaal centraal bureau; alleen de overige door de wet bepaalde documenten worden aan de griffier van de betrokken Raad gestuurd.

Art. 29sexies. § 1. Het hoofdbureau van de kieskring waarin de provinciehoofdplaats ligt, houdt zitting als provinciaal centraal bureau. Het vergadert de dag na de stemming op het uur dat de voorzitter bepaalt. Indien het werk opgeschort is ten gevolge van een vertraging in de ontvangst van één of meer processen-verbaal van de hoofdbureaus van de kieskringen, kan de vergadering tijdelijk onderbroken worden. Ze wordt dezelfde dag of zo nodig de volgende dag hervat op het uur waarop de ontbrekende stukken worden verwacht. Het bureau stelt het stemcijfer van iedere groep vast door optelling van de stemcijfers van de lijsten die er deel van uitmaken. De andere lijsten behouden hun stemcijfers.

Het bureau bepaalt door samenstelling van de eenheden van de ingevolge artikel 29*quinquies* vastgestelde quotiënten hoeveel zetels de verschillende lijstengroepen en de alleenstaande lijsten voor de gehele provincie reeds hebben verkregen en hoeveel zetels aanvullend te verdelen zijn.

Tot die aanvullende verdeling laat het alle lijsten toe, behalve die welke in geen enkele kieskring een stemcijfer hebben verkregen dat ten minste gelijk is aan zesenzestig ten honderd van de kiesdeler die krachtens artikel 29*quinquies*, eerste lid, vastgesteld is. Het laat tot die verdeling ook de alleenstaande lijsten toe die dit procent hebben bereikt.

Het bureau deelt de stemcijfers achtereenvolgens door 1, 2, 3 enz. indien de lijst nog geen enkele zetel definitief heeft verkregen; door 2, 3, 4 enz. indien zij slechts één zetel, door 3, 4, 5 enz. indien zij reeds twee zetels heeft verkregen en zo vervolgens, derwijze dat bij de eerste deling telkens gedeeld wordt door een cijfer gelijk aan het totaal van de zetels dat de groep of de lijst zou verkrijgen indien de eerste van de nog beschikbare zetels haar toegekend werd.

Het bureau rangschikt de quotiënten in de volgorde van hun belangrijkheid, totdat een aantal quotiënten gelijk aan het aantal beschikbare zetels is bereikt; elke in aanmerking komend quotiënt brengt de toekenning mee van een aanvullende zetel aan de betrokken groep of lijst.

§ 2. De Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad kunnen, ieder wat hem betreft, bij decreet het procent van stemmen dat een lijstengroep moet verkrijgen om in aanmerking te komen voor de zetelverdeling bedoeld in § 1, derde lid, wijzigen.

Art. 29*septies*. Het provinciaal centraal bureau wijst vervolgens de kieskringen aan waar de verbonden lijsten de hun toekomende aanvullende zetel of zetels zullen verkrijgen.

Voor de alleenstaande lijsten is de aanwijzing volkomen duidelijk en heeft de toekenning het eerst plaats, en wel te beginnen met de lijsten die de hoogste in aanmerking komende quotiënten hebben.

Voor de verbonden lijsten geschiedt de aanwijzing als volgt :

De volgorde van belangrijkheid van de in artikel 29*sexies*, § 1, laatste lid, bedoelde quotiënten bepaalt de orde waarin elke groep achtereenvolgens aan de beurt komt om de nog toe te kennen zetel te bezetten.

Samen met elke groep komt de kieskring aan de beurt waar de groep een zetel verkrijgt.

Te dien einde schrijft het provinciaal centraal bureau onder elkaar, in evenveel kolommen als er groepen voor de verdeling aan de beurt komen, de breuken voor zeteltoewijzing vermeld in de bij artikel 29*quinquies* bedoelde processen-verbaal van elke kieskring, rangschikt ze in de volgorde van hun belangrijkheid, waarbij de breuk die de eenheid het dichtst benadert, eerst komt, en vermeldt tegenover elke breuk de naam van de kieskring waarop zij betrekking heeft.

De groep waaraan de eerste zetel bij de aanvullende toekenning van de mandaten toekomt, verkrijgt hem in de kieskring die bovenaan staat in de aan die groep toegewezen kolom, en zo vervolgens. Heeft de aan de beurt komende kieskring het volle aantal zetels reeds gekregen, dan gaat de zetel die de aan de beurt komende groep toekomt, naar de kieskring die onmiddellijk volgt in dezelfde kolom, en in voorkomend geval naar de daarop volgende kieskring.

Zijn alle zetels reeds toegekend in de kieskringen waar de groep kandidaten heeft, dan kan de aanvullende zetel haar niet worden toegekend en wordt het mandaat dat nog openstaat in de kieskring waar de groep geen kandidaten heeft, aan een andere lijst toegekend overeenkomstig het volgende lid.

Wanneer, nadat de lijsten aan de beurt gekomen zijn en de kieskringen aangewezen zijn, bevonden wordt dat in een kieskring een lijst meer zetels verkrijgt dan zij er kandidaat-titularissen en -opvolgers telt, voegt het provinciaal centraal bureau de niet-toegekende zetels bij die welke aan de overige lijsten in dezelfde

kieskring toekomen, en zet te dien einde de in artikel 29*sexies*, § 1, omschreven bewerkingen voort; ieder nieuw quotiënt brengt toekenning mee van een zetel aan de betrokken groep of lijst die een toereikend aantal kandidaten telt in de kieskring.

III. Aanwijzing van de gekozenen

Art. 29*octies*. Wanneer het aantal kandidaat-titularissen van een lijst gelijk is aan het aantal zetels dat aan die lijst toekomt, zijn al die kandidaten gekozen.

Is dat aantal groter, dan worden de zetels toegekend aan de kandidaat-titularissen die de meeste stemmen hebben behaald. Bij gelijk stemmental is de volgorde van voordracht op de lijst beslissend. Alvorens de gekozenen aan te wijzen, kent, naar gelang van het geval, het hoofdbureau van de kieskring of het provinciaal centraal bureau aan de kandidaat-titularissen individueel het aantal van de stembiljetten ten gunste van de volgorde van voordracht van deze kandidaten toe. Met stembiljetten ten gunste van de volgorde van voordracht van de kandidaat-titularissen wordt de optelling bedoeld van het aantal stembiljetten waarop een lijststem is uitgebracht en het aantal stembiljetten waarop uitsluitend ten gunste van één of meer kandidaat-opvolgers werd gestemd. De toekenning van het aantal stembiljetten ingevolge deze optelling gebeurt door overdracht. Aan de door de eerste kandidaat behaalde naamstemmen wordt dit aantal toegevoegd, voor wat nodig is om het verkiesbaarheidscijfer van de lijst te bereiken. Dit cijfer wordt verkregen door het stemcijfer van de lijst te delen door het aantal van de aan de lijst toegekende zetels, vermeerderd met één, zoals wordt bepaald in artikel 29*bis*. Is er een overschot van het aantal stembiljetten ten gunste van de volgorde van voordracht, dan wordt het op gelijke wijze toegekend aan de tweede kandidaat, vervolgens aan de derde en zo verder, in de volgorde van voordracht, totdat dit aantal tot nul is teruggebracht.

Is het aantal kandidaat-titularissen van een lijst lager dan dat van de aan de lijst toekomende zetels, dan zijn deze kandidaten gekozen en worden de overblijvende zetels toegekend aan de kandidaat-opvolgers die het eerst komen in de bij artikel 29*nonies* bepaalde

orde. Zijn er niet genoeg opvolgers, dan wordt het overschot verdeeld overeenkomstig artikel 29ter, derde lid.

Art. 29nonies. Voor elke lijst waarop een of meer kandidaten gekozen zijn, worden de kandidaat-opvolgers die de meeste stemmen hebben behaald, eerste, tweede en derde opvolger enz. verklaard; bij gelijk stemmental is de orde van inschrijving op het stembiljet beslissend. Het aantal opvolgers mag het dubbel van het aantal gekozen titularissen niet te boven gaan en niet minder zijn dan drie.

Alvorens de opvolgers aan te wijzen, kent het hoofdbureau aan de kandidaat-opvolgers individueel het aantal stembiljetten ten gunste van de volgorde van voordracht van deze kandidaten toe. Met stembiljetten ten gunste van de volgorde van voordracht van de kandidaat-opvolgers wordt de optelling bedoeld van het aantal stembiljetten waarop een lijststem is uitgebracht en de stembiljetten waarop uitsluitend ten gunste van één of meer kandidaat-titularissen werd gestemd.

De toekenning van het aantal stembiljetten ingevolge deze optelling gebeurt door overdracht. Aan de door de eerste kandidaat-opvolger behaalde naamstemmen, wordt dit aantal toegevoegd voor wat nodig is om het verkiesbaarheidscijfer te bereiken bedoeld in artikel 29octies, tweede lid. Is er een overschot, dan wordt het op gelijke wijze toegekend aan de tweede kandidaat, vervolgens aan de derde en zo verder, in de volgorde van voordracht, totdat het aantal van deze stembiljetten tot nul is teruggebracht.

Geen stemmen worden toegekend aan de kandidaten die tegelijk als titularis en als opvolger zijn voorgedragen en reeds als titularis gekozen zijn.

Art. 29decies. De uitslag van de algemene telling van de stemmen en de namen van de gekozenen worden in het openbaar afgekondigd.

Art. 29undecies. De verrichtingen vermeld in de artikelen 29octies tot 29decies worden gedaan door het hoofdbureau van de kieskring in het geval bedoeld in punt I en door het provinciaal centraal bureau in het geval bedoeld in punt II.

Wanneer met toepassing van artikel 28^{quater} de kieskringen met de provinciegrenzen samenvallen of deze overschrijden, worden de bevoegdheden van de provinciale centrale bureaus uitgeoefend door een Gewestelijk centraal bureau. De Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad bepalen, ieder wat hem betreft, bij decreet het hoofdbureau van de kieskring dat deze functie vervult.

Onderafdeling 6. Verkiezing van de Brusselse leden

Art. 30. § 1. De leden bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, eerste zin, worden overeenkomstig de volgorde verkregen met toepassing van artikel 20, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, al naar het geval, door de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of, indien de voorzitter niet behoort tot de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad bedoeld in artikel 23 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, door de eerste ondervoorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad voor gekozen verklaard.

§ 1. De artikelen 13 tot 19 en 21 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen zijn, mits de nodige aanpassingen, van toepassing bij de verkiezing van de leden van de Vlaamse Raad bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, van deze wet. Bij de toepassing van die artikelen dient er “Vlaamse Raad” in plaats van “Raad” te worden gelezen.

Voor de verkiezing van de leden bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, tweede zin, en § 3, eerste lid, 2°, zendt elke fractie, vóór het einde van de tweede week die volgt op de algemene rechtstreekse verkiezingen van de Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad, al naar het geval, aan de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of, indien de voorzitter behoort tot de andere taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad bedoeld in artikel 23 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, aan de eerste ondervoorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad een lijst met, in rangorde, zoveel namen van haar leden die zij aanwijst om deel uit te maken van ~~respectievelijk de Vlaamse Raad en de Franse~~ Gemeenschapsraad als er mandaten aan de fractie toekomen overeenkomstig het derde lid.

Het aantal mandaten van de leden bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, tweede zin, en § 3, eerste lid, 2°, dat aan elke fractie toekomt, wordt bepaald door de volgorde verkregen met toepassing van artikel 20, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

De lijsten van de leden aangewezen om deel uit te maken van de ~~Vlaamse Raad~~ of de Franse Gemeenschapsraad, zijn slechts geldig indien ze ondertekend zijn door de meerderheid van de leden die op dezelfde lijst gekozen zijn.

De voorzitter of de ondervoorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, al naar het geval, vergewist zich of de voorwaarden voor het opmaken van de lijsten van de leden aangewezen om deel uit te maken van de ~~Vlaamse Raad~~ of de Franse Gemeenschapsraad vervuld zijn. Hij verklaart de aangewezen leden voor gekozen.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel worden geacht een fractie te vormen, de leden van een taalgroep die op een zelfde lijst verkozen zijn.

§ 3. Is een mandaat bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, eerste zin, vacant, dan voorziet, al naar het geval, de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of, indien de voorzitter niet behoort tot de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad bedoeld in artikel 23 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, de eerste ondervoorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad onverwijld in zijn vervanging door zijn opvolger ~~in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad~~ voor gekozen te verklaren.

~~Doet een overeenkomstig § 1 gekozen lid afstand of~~ is een mandaat bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, tweede zin, en § 3, eerste lid, 2°, vacant, dan voorzien de leden van de betrokken fractie van de ~~Nederlandse~~ of de Franse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad bedoeld in artikel 23 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, al naar het geval, die eerder de betreffende zetel hebben toegewezen, onverwijld in de vervanging

door een nieuwe aanwijzing; de opvolger beëindigt het mandaat van zijn voorganger.

§ 4. Wat de verkiezing van de in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, bedoelde leden betreft, worden het resultaat van de algemene telling van de stemmen en de naam van de gekozenen bekendgemaakt door het Gewestbureau bedoeld in artikel 16 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen en toegestuurd aan de Vlaamse Raad.

[Deze bepalingen treden in werking voor de volledige hernieuwing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en, voor de kiesverrichtingen met betrekking tot deze hernieuwing, de eerste dag van de tweede maand die voorafgaat aan de datum van de verkiezing.]

Afdeling 2. Werking

Eerste onderafdeling. Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 31. § 1. Elke Raad spreekt zich uit over de geldigheid van de kiesverrichtingen betreffende zijn leden en hun opvolgers.

In geval van nietigverklaring van de verkiezing moeten alle formaliteiten worden overgedaan, ook de voordracht van de kandidaten.

§ 2. Elk bezwaar tegen een verkiezing moet, op straffe van verval, schriftelijk gebeuren, ondertekend zijn door een van de kandidaten en de identiteit en de woonplaats van de indiener van het bezwaar vermelden.

Het moet binnen tien dagen na het opmaken van het proces-verbaal, en in ieder geval vóór het onderzoek van de geloofsbrieven, aan de griffier van de betrokken Raad tegen ontvangstbewijs overhandigd worden.

§ 3. Elke Raad onderzoekt de geloofsbrieven en beslist de geschillen die hieromtrent rijzen.

§ 4. De griffiers van de Vlaamse Raad en van de Waalse Gewestraad kunnen zich, met het oog op het onderzoek van de geloofsbrieven door hun respectieve assemblees door de administratieve overheden kosteloos de stukken doen overleggen die zij nodig achten.

§ 5. Elke Raad of het door hem aangewezen orgaan oefent, volgens de bij decreet bepaalde regels, de controle van de verkiezingsuitgaven met betrekking tot de verkiezing van de Raad uit, alsook de controle op de regeringsmededelingen van de leden van zijn regering.

De Wetgevende Kamers, de betrokken Raad of het door hem aangewezen orgaan moeten de sancties uitvoeren die met toepassing van de federale wetgeving betreffende de beperking van de verkiezingsuitgaven zijn opgelegd door een andere assemblee of door het door haar aangewezen orgaan.

§ 6. De Raden zijn bevoegd voor de aanvullende financiering van de politieke partijen, zoals bepaald in artikel 1, 1°, van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap.

Art. 31bis. Alvorens in functie te treden leggen de leden van de Vlaamse Raad de volgende eed af : “Ik zweer de Grondwet na te leven”.

Alvorens in functie te treden leggen de leden van de Franse Gemeenschapsraad en van de Waalse Gewestraad de volgende eed af : “Je jure d’observer la Constitution”.

De leden van de Waalse Gewestraad die hun woonplaats hebben in een gemeente van het Duits taalgebied bedoeld in artikel 5 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, kunnen, alvorens in functie te treden, de volgende eed afleggen : “Ich schwöre, die Verfassung zu befolgen.”

Art. 31ter. § 1. Elke Raad bepaalt het bedrag van de vergoeding die aan zijn leden wordt toegekend. Deze vergoeding heeft hetzelfde statuut als de vergoeding aan de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers, welke zij niet mag overschrijden. Zij mag niet worden gecumuleerd met de vergoeding van senator. Zij mag worden gecumuleerd met de vergoeding toegekend door een andere Raad, voor zover de gecumuleerde vergoeding de vergoeding aan de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers niet overschrijdt.

Indien de gecumuleerde vergoeding de vergoeding aan de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers overschrijdt, wordt de vergoeding toegekend door de Raad waarvoor het lid niet rechtstreeks gekozen is, dienovereenkomstig verminderd.

Elke Raad bepaalt de vergoeding van de leden van zijn bureau.

Elke Raad stelt ook de pensioenregeling van zijn leden vast en bepaalt de wijze waarop hun reiskosten worden terugbetaald.

§ *1bis*. Het bedrag van de vergoedingen, wedden of presentiegelden, ontvangen als bezoldiging voor de door het lid van de Vlaamse Raad, van de Franse Gemeenschapsraad en van de Waalse Gewestraad naast zijn parlementair mandaat uitgeoefende activiteiten, mag de helft van het bedrag van de met toepassing van § 1 toegekende vergoeding niet overschrijden.

Voor de berekening van dat bedrag komen in aanmerking de vergoedingen, wedden of presentiegelden voortvloeiend uit de uitoefening van een openbaar mandaat, openbare functie of openbaar ambt van politieke aard.

Zo het in eerste lid vastgestelde plafond wordt overschreden, wordt de in § 1 vastgestelde vergoeding verminderd, behalve wanneer het mandaat van lid van de Vlaamse Raad, van de Franse Gemeenschapsraad of van de Waalse Gewestraad wordt gecumuleerd met een mandaat van burgemeester, schepen of voorzitter van een raad voor maatschappelijk welzijn. In dat geval wordt de wedde van burgemeester, schepen of voorzitter van een raad voor maatschappelijk welzijn verminderd.

Nemen de in het eerste en tweede lid vermelde activiteiten een aanvang of een einde tijdens de duur van het parlementair mandaat, dan brengt het lid van de betrokken Raad de voorzitter van zijn assemblee daarvan op de hoogte.

Het reglement van elke assemblee stelt nadere regels voor de uitvoering van deze bepalingen.

§ 2. De lasten voortvloeiend uit de toepassing van § 1 worden gedragen door de begroting van de Gemeenschap of het Gewest van de betrokken Raad.

Art. 32. § 1. De Vlaamse Raad en de Franse Gemeenschapsraad komen van rechtswege bijeen ieder jaar op de derde dinsdag van oktober.

[N.B. : zie art. 53bis]

De Waalse Gewestraad komt van rechtswege bijeen ieder jaar de derde woensdag van oktober.

Zij kunnen voordien worden bijeengeroepen door hun Regering. Zij moeten ieder jaar ten minste veertig dagen in zitting blijven.

De Waalse Gewestraad komt na iedere vernieuwing van rechtswege bijeen op de derde dinsdag na de dag waarop de vernieuwing heeft plaatsgevonden. De Vlaamse Raad en de Franse Gemeenschapsraad komen na iedere vernieuwing van rechtswege bijeen op de vierde dinsdag na de dag waarop de vernieuwing heeft plaatsgevonden.

§ 2. De Regering kan de Raad in buitengewone zitting bijeenroepen.

§ 3. De zitting wordt door de Regering gesloten.

Art. 33. § 1. Bij de opening van iedere zitting wordt de Raad voorgezeten door het oudste lid in jaren, bijgestaan door de twee jongste leden.

[N.B. : zie art. 53ter]

De Raad verkiest uit zijn leden zijn voorzitter, zijn ondervoorzitters en zijn secretarissen. Zij vormen het bureau van de Raad.

§ 2. Bij de verkiezing van de leden van het bureau wordt, wanneer bij de eerste stemming de volstreekte meerderheid niet is bereikt, overgegaan tot een tweede stemming om de twee kandidaten die het grootste aantal stemmen hebben verkregen, te rangschikken, na eventuele verzaking. In voorkomend geval wordt de deelneming aan de tweede stemming bepaald met inachtneming van de in het tweede lid bepaalde regelen.

Bij staking van stemmen wordt de voorkeur verleend aan de kandidaat die ononderbroken het langst een parlementair mandaat vervult. Bij gelijke anciënniteit wordt de voorkeur gegeven aan de jongste kandidaat.

Art. 34. De vergaderingen van de Raden zijn openbaar.

Elke Raad vergadert evenwel met gesloten deuren op verzoek van zijn voorzitter of van vijf leden.

De Raad beslist daarna bij volstreekte meerderheid of de vergadering in het openbaar zal worden hervat ter behandeling van hetzelfde onderwerp.

Art. 35. § 1. De Raden kunnen geen besluit nemen indien niet de meerderheid van hun leden tegenwoordig is.

§ 2. Elk besluit wordt bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen, behoudens hetgeen door de reglementen van de Raden zal worden bepaald met betrekking tot verkiezingen en voordrachten.

Bij staking van stemmen is het behandelde voorstel verworpen.

§ 3. In afwijking van het bepaalde in § 2, worden de decreten bedoeld in artikel 17, § 2, van de Grondwet en in hoofdstuk II, afdelingen I en *Ibis*, en de artikelen 37*bis*, 49, 51, 59, § 3, en 63, § 4,

van deze wet aangenomen met tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Art. 36. Behoudens eenparige instemming vastgesteld door de voorzitter, geeft de Raad zijn wil te kennen bij stemming overeenkomstig de door zijn reglement bepaalde modaliteiten. Over elk decreet in zijn geheel wordt de beslissing genomen bij hoofdelijke stemming.

Verkiezingen en voordrachten van kandidaten geschieden bij geheime stemming.

Art. 37. De Gemeenschaps- en Gewestministers zijn in de Raad alleen dan stemgerechtigd, indien zij er lid van zijn.

Zij hebben zitting in de Raad en het woord moet hun worden verleend wanneer zij het vragen.

De Raad kan de aanwezigheid van de leden van de Regering vorderen.

Art. 37bis. § 1. De Vlaamse Raad kan bij decreet beslissen senatoren bedoeld in artikel 53, § 1, 1°, van de Grondwet, zonder stemrecht bij zijn werkzaamheden te betrekken.

De Franse Gemeenschapsraad en de Waalse Gewestraad kunnen, ieder wat hem betreft, bij decreet besluiten senatoren bedoeld in artikel 53, § 1, 2°, van de Grondwet, zonder stemrecht bij hun werkzaamheden te betrekken.

§ 2. Onverminderd de overige grondwettelijke en wettelijke onverenigbaarheden, mogen de senatoren die op deze uitnodiging ingaan, niet tegelijk titularis zijn van een door verkiezing verkregen gemeentelijk, provinciaal of Europees mandaat.

Met een door verkiezing verkregen gemeentelijk mandaat worden gelijkgesteld een mandaat in een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en een mandaat van burgemeester benoemd buiten de Raad.

Art. 38. Een ontwerp of voorstel van decreet kan door een Raad eerst worden aangenomen nadat daarover artikelsgewijs gestemd is.

Ieder lid van de Regering kan een tweede lezing vragen.

Ieder lid van de Raad kan een tweede lezing vragen op de door het reglement bepaalde wijze, indien een amendement op de tekst is aangenomen.

Art. 39. De Raad heeft het recht de artikelen en de voorgestelde amendementen te wijzigen en te splitsen.

Art. 40. Elke Raad heeft het recht van onderzoek.

Art. 41. Het is verboden in persoon aan de Raden verzoekschriften aan te bieden.

Elke Raad heeft het recht de bij hem ingediende verzoekschriften naar de Regering te verwijzen. De Regering is verplicht omtrent de inhoud uitleg te verstrekken zo dikwijls als de Raad het vordert.

[N.B. : zie art. 53^{quater}]

Art. 42. Geen lid van een Raad kan worden vervolgd of aan enig onderzoek onderworpen naar aanleiding van een mening of een stem in de uitoefening van zijn functie uitgebracht.

Art. 43. De ontwerpen en voorstellen van decreet alsook de amendementen worden ingediend en in stemming gebracht in de taal van de Raad.

Elke Raad bepaalt in zijn reglement de maatregelen die hij dienstig oordeelt om de uitvoering van deze bepaling te waarborgen.

Art. 44. Elke Raad stelt zijn reglement vast, waarin hij inzonderheid bepaalt dat het bureau van de Raad alsmede de commissies samengesteld worden volgens het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging van zijn politieke fracties.

Art. 45. Elke Raad bepaalt de personeelsformatie en het administratief en geldelijk statuut van zijn personeel.

Art. 46. Het bureau bereidt de vergaderingen van de Raad voor en stelt de agenda voor.

Het benoemt de personeelsleden van de Raad, de griffier uitgezonderd.

Art. 47. Elke Raad benoemt buiten zijn leden, op voordracht van het bureau, een griffier.

De griffier woont de vergaderingen van de Raad en van het bureau bij en stelt de notulen ervan op.

Hij oefent, namens het bureau, gezag uit over alle diensten en over het personeel van de Raad.

[N.B. : zie art. 53^{quater}]

Art. 48. Elk besluit van de Raad en elke beslissing van het bureau worden ondertekend door de voorzitter en door de griffier.

Art. 49. § 1. De Raden kunnen, ieder wat hem betreft, bij decreet de bepalingen van de artikelen 32, 33, 34, 37, 41, 46, 47 en 48, evenals de bepalingen van Hoofdstuk III, Afdeling II, wijzigen, aanvullen, vervangen of opheffen.

§ 2. De Vlaamse Raad, de Franse Gemeenschapsraad en de Waalse Gewestraad kunnen, ieder wat hem betreft, bij decreet beslissen dat een lid van de Raad dat tot lid van hun Regering wordt verkozen, onmiddellijk ophoudt zitting te hebben en weer in functie treedt na ontslag uit zijn functie als lid van de Regering. Het decreet voorziet in zijn vervanging in de Raad.

Onderafdeling 2. Bijzondere bepalingen

Art. 50. De leden van de Vlaamse Raad bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, nemen in de Vlaamse Raad niet deel aan de

stemmingen over de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoren.

De leden van de Waalse Gewestraad die de eed uitsluitend of in de eerste plaats in het Duits hebben afgelegd, nemen in de Franse Gemeenschapsraad en in de Waalse Gewestraad niet deel aan de stemmingen over de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap behoren.

Art. 51. De Vlaamse Raad en de Franse Gemeenschapsraad kunnen, ieder wat hem betreft beslissen dat de senatoren bedoeld in artikel 53, § 1, 3° en 4°, van de Grondwet, worden aangewezen door enerzijds de in respectievelijk § 1, 1°, en § 2, van artikel 24 bedoelde leden en anderzijds de in artikel 23 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen bedoelde taalgroepen.

Art. 52. De Franse Gemeenschapsraad en de Waalse Gewestraad kunnen hun onderlinge samenwerking en die van hun diensten regelen, gemeenschappelijke vergaderingen houden en gemeenschappelijke diensten instellen.

Art. 53. In de Waalse Gewestraad worden de ontwerpen en voorstellen van decreet evenals de amendementen ingediend en in stemming gebracht in het Frans. Wanneer zij wordt gevraagd, is er een vertaling van rechtswege in het Duits.

Nochtans kunnen voorstellen van decreet en amendementen worden ingediend in het Duits door de leden van de Raad die hun woonplaats hebben in een gemeente van het Duits taalgebied vastgesteld bij artikel 5 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966.

Deze voorstellen en amendementen worden door de zorg van het bureau vertaald.

De in het tweede lid bedoelde leden van de Raad mogen zich in het Duits uitdrukken. Van hun verklaringen wordt een simultaanvertaling gegeven; deze wordt opgenomen in de verslagen van de besprekingen.

De Raad bepaalt in zijn reglement de maatregelen die hij dienstig oordeelt om de uitvoering van deze bepalingen te waarborgen.

Onderafdeling 3. Bepalingen eigen aan het Vlaams Parlement

[N.B. : Onderafdeling 3 (artt. 53*bis* en volg. ingevoegd bij art. 2 bijz. decr./VI. 24 juli 1996, B.S., 14 augustus 1996)]

Art. 53*bis*. In artikel 32, § 1, wordt, wat het Vlaams parlement betreft, het eerste lid vervangen door wat volgt :

“ Het Vlaams Parlement komt van rechtswege bijeen ieder jaar op de vierde maandag van september. ”

Art. 53*ter*. In artikel 33, § 1, afdeling II, wordt, wat het Vlaams Parlement betreft, het eerste lid vervangen door wat volgt :

“ Bij de opening van iedere zitting wordt het Vlaams Parlement voorgezeten door de Vlaamse volksvertegenwoordiger die het langst lid is van het Vlaams Parlement, bijgestaan door de twee jongste leden. Voor de berekening van de duur van het lidmaatschap van het Vlaams Parlement wordt ook het lidmaatschap van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de Vlaamse Raad in aanmerking genomen. Bij even lang lidmaatschap geniet de oudste in jaren de voorkeur.”

Art. 53*quater*. Artikel 41 wordt, wat het Vlaams Parlement betreft, vervangen door wat volgt :

“ Ieder heeft het recht verzoekschriften, door één of meer personen ondertekend, bij het Vlaams Parlement in te dienen. Het Vlaams Parlement heeft het recht de ingediende verzoekschriften naar de Vlaamse regering te verwijzen met het verzoek omtrent de inhoud uitleg te verstrekken.

§ 2. Het Vlaams Parlement is verplicht in plenaire vergadering een onderzoek te wijden aan de verzoekschriften ingediend door personen die de volle leeftijd van zestien jaar hebben bereikt en waarvan het aantal door het decreet wordt bepaald.

§ 3. Het decreet bepaalt de nadere voorwaarden waaronder dit recht wordt uitgeoefend en de wijze waarop de verzoekschriften worden

behandeld.”

Art. 53quinquies. Artikel 47 wordt, wat het Vlaams Parlement betreft, vervangen door wat volgt :

“§ 1. Het Vlaams Parlement benoemt buiten zijn leden en op voordracht van het Bureau een griffier volgens de procedure vastgelegd in het statuut dat het Vlaams Parlement krachtens artikel 45 bepaalt, en dit na een selectie door een instantie extern aan het Vlaams Parlement. De griffier heeft een mandaatfunctie, zoals in het personeelsstatuut van het Vlaams Parlement wordt omschreven.

§ 2. De griffier woont de vergaderingen van het Parlement en van het Bureau bij en stelt de notulen ervan op. Hij oefent, namens het Bureau, gezag uit over alle diensten en over het personeel van het Parlement. Hij kan, krachtens artikel 45, bepaalde bevoegdheden aan de onder zijn gezag staande personeelsleden delegeren, overeenkomstig de bepalingen van het personeelsstatuut van het Vlaams Parlement.”

Afdeling 3. Bekendmaking en inwerkingtreding van de decreten

Art. 54. § 1. De bekrachtiging en de afkondiging van de decreten van de Vlaamse Raad geschieden op de volgende wijze :

“De Vlaamse Raad heeft aangenomen en Wij, Regering, bekrachtigen hetgeen volgt :
(decreet)

Kondigen dit decreet af, bevelen dat het in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.”

§ 2. De bekrachtiging en de afkondiging van de decreten van de Franse Gemeenschapsraad geschieden op de volgende wijze :

“Le Conseil de la Communauté française a adopté et Nous, Gouvernement, sanctionnons ce qui suit :

(decreet)

Promulguons le présent décret, ordonnons qu'il soit publié au *Moniteur belge*.”

§ 3. De bekrachtiging en de afkondiging van de decreten van de Waalse Gewestraad geschieden op de volgende wijze:

“Le Conseil régional wallon a adopté et Nous, Gouvernement, sanctionnons ce qui suit :

(decreet)

Promulguons le présent décret, ordonnons qu'il soit publié au *Moniteur belge*.”

Art. 55. Na hun afkondiging worden de decreten van de Vlaamse Raad met een Franse vertaling, de decreten van de Franse Gemeenschapsraad met een Nederlandse vertaling, en de decreten van de Waalse Gewestraad met een Nederlandse en een Duitse vertaling bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 56. De decreten zijn verbindend de tiende dag na die van hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*, tenzij zij een andere termijn bepalen.

Art. 57.

[...]

Art. 58.

[...]

Hoofdstuk III. De Regeringen

Afdeling 1. Samenstelling

Art. 59. § 1. Elke Gemeenschaps- en Gewestregering wordt door de Raad gekozen.

§ 2. Om tot lid van de Vlaamse Regering, de Franse Gemeenschapsregering of de Waalse Regering gekozen te kunnen worden, moet men :

1° Belg zijn;

2° het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;

3° de volle leeftijd van 21 jaar hebben bereikt;

4° zijn woonplaats hebben :

a) voor de Vlaamse Regering, in een gemeente van het grondgebied van het Vlaamse Gewest of het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en in overeenstemming daarmee ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van die gemeente;

b) voor de Franse Gemeenschapsregering, in een gemeente van het grondgebied van het Waalse Gewest of het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en in overeenstemming daarmee ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van die gemeente;

c) voor de Waalse Regering, in een gemeente van het grondgebied van het Waalse Gewest en in overeenstemming daarmee ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van die gemeente;

5° niet verkeren in een der gevallen van uitsluiting of van schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot 9*bis* van het Kieswetboek.

De verkiesbaarheidsvereisten moeten vervuld zijn uiterlijk op de dag van de verkiezing.

§ 3. Artikel 24*bis*, §§ 2 en 3, is van overeenkomstige toepassing op de leden van de Vlaamse Regering, de Franse Gemeenschapsregering en de Waalse Regering.

§ 4. Onverminderd het bepaalde in artikel 24*bis*, § 2, 1° en 2°, houdt een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers of een in artikel 67, § 1, 1°, 2°, 6° en 7°, van de Grondwet bedoelde senator die gekozen wordt tot lid van de Vlaamse Regering, van de Waalse Regering of van de Franse Gemeenschapsregering, onmiddellijk op zitting te hebben en neemt hij zijn mandaat weer op wanneer zijn ambt van Minister een einde neemt. De wet stelt de nadere regelen van zijn vervanging in de betrokken Kamer vast.

Art. 60. § 1. De kandidaten voor de Regering die voorgedragen zijn op een zelfde lijst ondertekend door de volstreekte meerderheid van de leden van de Raad, zijn verkozen.

Voor de verkiezing van de leden van de Vlaamse Regering en de Franse Gemeenschapsregering moet de in het eerste lid bedoelde lijst tenminste één lid omvatten dat tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad behoort.

§ 2. Indien op de dag van de verkiezing geen enkele lijst aan de voorzitter van de Raad wordt overhandigd die ondertekend is door de volstreekte meerderheid van de leden van de Raad, wordt overgegaan tot afzonderlijke verkiezingen van de leden van de Regering overeenkomstig § 3 van dit artikel.

§ 3. De voordrachten van kandidaturen voor de Regering moeten worden ondertekend door tenminste vijf leden van de Raad. Dezen mogen slechts één enkele voordracht voor elk mandaat ondertekenen.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij de volstreekte meerderheid van de leden van de Raad in zoveel afzonderlijke stembourten als er te verkiezen leden zijn.

Indien bij een verkiezing geen enkele kandidaat de volstreekte meerderheid heeft behaald in de eerste stembourten, wordt er opnieuw gestemd om de twee kandidaten die het grootste aantal stemmen hebben verkregen te rangschikken, na eventuele verzaking van een gunstiger gerangschikte kandidaat.

Bij staking van stemmen is de jongste kandidaat gekozen.

§ 4. Elke Regering duidt in haar midden een voorzitter aan.

Indien geen consensus tot stand komt, wordt de voorzitter gekozen bij geheime stemming en bij volstreekte meerderheid van de leden van de Regering.

De aanwijzing van de voorzitter wordt bekrachtigd door de Koning, in wiens handen hij de eed aflegt.

§ 5. De orde van verkiezing bepaalt de orde van voorrang van de leden van de Regering. Bij toepassing van § 1 wordt die orde bepaald door de orde van voordracht van de kandidaten.

Art. 61. Niemand kan tegelijk lid zijn van een Gemeenschaps- of Gewestregering en lid van de federale Regering.

Art. 62. De leden van de Regering leggen de eed af in handen van de voorzitter van de Raad.

Art. 63. § 1. De Vlaamse Regering telt ten hoogste elf leden, de voorzitter inbegrepen. Ten minste één lid heeft zijn woonplaats in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

§ 2. De Franse Gemeenschapsregering telt ten hoogste vier leden, de voorzitter inbegrepen. Ten minste één lid heeft zijn woonplaats in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

§ 3. De Waalse Regering telt ten hoogste zeven leden, de voorzitter inbegrepen.

§ 4. De Raden kunnen, ieder wat hem betreft, bij decreet het maximum aantal leden van hun Regering wijzigen.

Art. 64. Indien bij de samenstelling van de Vlaamse Regering en de Franse Gemeenschapsregering, na de aanwijzing van het voorlaatste lid van de Regering overeenkomstig artikel 60, § 3, geen lid tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad behoort, wordt de stemming over het laatste lid beperkt tot de kandidaten die tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad behoren.

Art. 65.
[...]

Art. 66.
[...]

Art. 67.

[...]

Afdeling 2. Werking

Onderafdeling 1. Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 68. Onverminderd de bepalingen van deze wet, regelt elke Regering haar werkwijze.

De Regering bepaalt het statuut van haar leden.

Art. 69. Onverminderd de door haar toegestane delegaties, beraadslaagt elke Regering collegiaal, volgens de in Ministerraad toegepaste procedure van de consensus, over alle zaken die tot haar bevoegdheid behoren.

Art. 70. De Regering, evenals elk lid ervan, is verantwoordelijk ten aanzien van de Raad.

Art. 71. De Raad kan te allen tijde een motie van wantrouwen tegen de Regering of één of meer van haar leden aannemen.

Deze motie is alleen dan ontvankelijk wanneer zij een opvolger voorstelt, naar gelang van het geval, voor de Regering, voor een lid of voor meer leden.

Over de motie van wantrouwen kan slechts gestemd worden na verloop van achtenveertig uur. Zij kan slechts aangenomen worden bij de meerderheid van de leden van de Raad.

De aanneming van de motie heeft het ontslag van de Regering of van het betwiste lid of de betwiste leden tot gevolg, benevens de aanstelling van de nieuwe Regering, het nieuwe lid of de nieuwe leden.

Art. 72. De Regering kan te allen tijde besluiten de vertrouwenskwestie te stellen in de vorm van een motie.

Over de motie kan slechts gestemd worden na verloop van achtenveertig uur.

Deze motie is slechts aangenomen indien de meerderheid van de leden van de Raad ze aanvaardt.

Wordt het vertrouwen geweigerd, dan is de Regering van rechtswege ontslagnemend.

Art. 73. Indien de Regering of één of meer leden ervan ontslag neemt of nemen, wordt onverwijld in hun vervanging voorzien.

Zolang de ontslagnemende Regering niet is vervangen handelt zij de lopende zaken af.

Art. 74.

[...]

Art. 75.

[...]

Onderafdeling 2. Bijzondere bepalingen

Art. 76. Wanneer de Vlaamse Regering beraadslaagt over de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoren, heeft elk lid van de Vlaamse Regering dat zijn woonplaats heeft in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, slechts zitting met raadgevende stem.

Art. 77. De Franse Gemeenschapsregering en de Waalse Regering kunnen hun onderlinge samenwerking en die van hun diensten regelen, gemeenschappelijke vergaderingen houden en gemeenschappelijke diensten organiseren.

Afdeling 3. Bevoegdheden

Art. 78. De Regering heeft geen andere macht dan die welke de Grondwet en de wetten en decreten krachtens de Grondwet uitvaardigd, haar uitdrukkelijk toekennen.

Art. 79. § 1. Onverminderd § 2, kunnen de Regeringen overgaan tot onteigeningen ten algemenen nutte in de gevallen en volgens de modaliteiten bepaald bij decreet, met inachtneming van de bij de wet vastgestelde gerechtelijke procedures en van het principe van de billijke en voorafgaande schadeloosstelling bepaald bij artikel 11 van de Grondwet.

§ 2. De Vlaamse Regering en de Franse Gemeenschapsregering kunnen, ieder wat haar betreft en enkel inzake de culturele aangelegenheden, in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad overgaan tot onteigeningen ten algemenen nutte in de gevallen en volgens de modaliteiten bepaald bij de wet.

§ 3. De overeenkomsten inzake afstand in der minne, de kwijtingen en andere handelingen in verband met het verkrijgen van onroerende goederen, kunnen zonder kosten worden gesloten door toedoen van het lid van de Regering dat daartoe gemachtigd werd.

~~**Art. 80.** Het eensluitend advies van de Vlaamse Regering of van de Waalse Regering, al naar het geval, is vereist vóór iedere beraadslaging in de Ministerraad over een voorontwerp van wet tot samenvoeging van gemeenten of over een koninklijk besluit tot samenvoeging van gemeenten met toepassing van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen.~~

Art. 80. Voor de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en voor de gemeenten Komen-Waasten en Voeren is het eensluitend advies van de Vlaamse Regering of van de Waalse Regering, al naar het geval, vereist vóór iedere beraadslaging in de Ministerraad over een voorontwerp van wet tot samenvoeging van gemeenten of over een koninklijk besluit tot samenvoeging van gemeenten met toepassing van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen.

Art. 81. § 1. De Regeringen informeren de Koning vooraf zowel van hun voornemen om onderhandelingen voor het sluiten van een verdrag aan te vatten als van elke daaropvolgende rechtshandeling die zij met het oog op het sluiten van het verdrag willen verrichten.

§ 2. Binnen dertig dagen na de ontvangst van de informatieakte kan de Ministerraad aan de betrokken Regering en de Voorzitter van de overeenkomstig artikel 31*bis* van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen opgerichte Interministeriële Conferentie voor het buitenlands beleid, betekenen dat er bezwaren bestaan tegen het voorgenomen verdrag. Die betekening schorst voorlopig de door de betrokken Regering voorgenomen procedure.

§ 3. Binnen dertig dagen na de betekening beslist de Interministeriële Conferentie voor het buitenlands beleid volgens de procedure van de consensus.

De voorlopige schorsing bedoeld in § 2 wordt beëindigd vanaf het ogenblik dat de Interministeriële Conferentie vaststelt dat er geen bezwaren meer bestaan om de procedure van verdragsluiting voort te zetten. Bij gebreke daarvan eindigt de voorlopige schorsing, onverminderd § 4, dertig dagen na het verstrijken van de termijn bepaald in het eerste lid.

§ 4. Bij gebreke van consensus kan de Koning, binnen dertig dagen na het verstrijken van de in § 3, eerste lid, bedoelde termijn, bij een met redenen omkleed en in Ministerraad overlegd besluit, de schorsing bevestigen van de door de Regering voorgenomen procedure, wanneer :

1° de verdragspartij niet door België is erkend;

2° België geen diplomatieke betrekkingen onderhoudt met de verdragspartij;

3° uit een beslissing of handeling van de Staat blijkt dat de betrekkingen tussen België en de verdragspartij zijn verbroken, geschorst of ernstig in het gedrang zijn gekomen;

4° het voorgenomen verdrag strijdig is met internationale of supranationale verplichtingen van België.

Het besluit wordt aan de betrokken Regering ter kennis gebracht.

§ 5. Met naleving van de procedures bedoeld in de §§ 3 en 4 kan de Koning de uitvoering van de verdragen bedoeld in artikel 68, § 3, van de Grondwet opschorten om de redenen gesteld in § 4, 3° en 4°. Hij betekent zijn beslissing aan de betrokken Regering.

§ 6. De Regeringen zijn gemachtigd tot het binden van de Staat in de Raad van de Europese Gemeenschappen waar een hunner leden België vertegenwoordigt overeenkomstig een samenwerkingsakkoord, zoals bedoeld in artikel 92*bis*, § 4*bis*.

§ 7. Voor de aangelegenheden waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten door of krachtens de Grondwet bevoegd zijn, dagvaardt de Staat een internationale rechtspersoon voor een internationaal of supranationaal rechtscollege op verzoek van de betrokken Regering of Regeringen.

Behoudens andersluidend samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 92*bis*, § 1, wordt het verzoek tot dagvaarding met het oog op overleg door de betrokken Regering of Regeringen betekend aan de Voorzitter van de Interministeriële Conferentie voor het buitenlands beleid; de Conferentie beslist binnen dertig dagen volgens de procedure van de consensus. Bij gebreke van consensus dagvaardt de Koning onverwijld de internationale rechtspersoon.

In geen geval kan de procedure bedoeld in het voorgaande lid tot gevolg hebben dat de vordering niet binnen de gestelde termijnen kan worden ingediend.

Indien het geschil bedoeld in het eerste lid niet uitsluitend betrekking heeft op aangelegenheden waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten door of krachtens de Grondwet bevoegd zijn, treedt de Staat op overeenkomstig het samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 92*bis*, § 4*ter*.

§ 8. Bij gebreke van overeenstemming tussen de betrokken Regeringen over de opzegging van een verdrag bedoeld in artikel 68, § 5, tweede lid, van de Grondwet, kan een betrokken Regering de zaak aanhangig maken bij de Interministeriële Conferentie voor het buitenlands beleid, die binnen dertig dagen volgens de procedure van

de consensus beslist. Indien geen consensus bereikt wordt, onderhandelt de Koning met de verdragspartij over een gedeeltelijke opzegging van het verdrag.

Art. 82. De Regering vertegenwoordigt de Gemeenschap of het Gewest in en buiten rechte. Zij wordt gedagvaard aan het kabinet van de voorzitter van de Regering. De rechtsgedingen van de Gemeenschap of het Gewest, als eiser of als verweerder, worden gevoerd namens de Regering, ten verzoeken van het door deze aangewezen lid.

Art. 83. § 1. De Regering, in de tot de bevoegdheid van de Gemeenschap of het Gewest behorende aangelegenheden :

1° Beraadslaagt over ieder ontwerp van decreet of van koninklijk besluit of beslist, al naar het geval;

2° Stelt de bestemming van de begrotingskredieten voor;

3° Ontwerpt en coördineert het beleid van de Gemeenschap of het Gewest.

§ 2. Het beraad in de Regering komt in de plaats van het bij wet of koninklijk besluit voorgeschreven overleg in de Ministerraad of in een nationaal Ministercomité, telkens als het om een zaak gaat die tot de bevoegdheid van de Regering behoort.

§ 3. De bevoegdheden toegewezen aan een Minister bij wet, bij decreet of bij koninklijk besluit, worden uitgeoefend door de Regering, telkens als het om een zaak gaat die tot de bevoegdheid van deze laatste behoort.

Afdeling 4. Bekendmaking en inwerkingtreding van de besluiten

Art. 84. De bekendmaking en de inwerkingtreding van de besluiten van de Regeringen geschieden als volgt :

1° De besluiten van de Regeringen worden in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt met een vertaling in het Frans of in het

Nederlands, naargelang van het geval. De besluiten van de Waalse Regering worden bekendgemaakt met bovendien een vertaling in het Duits.

Wanneer zij geen belang hebben voor de algemeenheid van de burgers, mogen de in het eerste lid bedoelde besluiten evenwel bij uittreksel bekendgemaakt worden of het voorwerp zijn van een gewone vermelding in het *Belgisch Staatsblad*; wanneer hun bekendmaking geen openbaar nut heeft, mag daarvan afgezien worden.

2° De besluiten worden verbindend vanaf de tiende dag na die van hun bekendmaking, tenzij zij een andere termijn bepalen.

De besluiten waarvan kennis is gegeven aan de belanghebbenden, worden verbindend zodra daarvan kennis is gegeven of vanaf de bekendmaking, als deze voorafgaat.

Art. 85.

[...]

Art. 86.

[...]

Afdeling 5. De diensten

Art. 87. § 1. Onverminderd artikel 88 beschikt iedere Regering over een eigen administratie, eigen instellingen en eigen personeel.

§ 2. Iedere Regering stelt de personeelsformatie vast van haar administratie en doet de benoemingen. Dit personeel wordt aangeworven door bemiddeling van het Vast Secretariaat voor werving van het Rijkspersoneel.

Het legt de eed af overeenkomstig de wettelijke bepalingen, in handen van de overheid die de Regering daartoe aanwijst.

§ 3. Onverminderd § 4, stellen de Gemeenschappen en de Gewesten de regeling vast die betrekking heeft op het administratief en

geldelijk statuut van hun vast, tijdelijk en hulppersoneel, met uitzondering van de pensioenregeling. Inzake de pensioenregeling is hun personeel onderworpen aan de wettelijke en statutaire regelen die van toepassing zijn op het vast, tijdelijk en hulppersoneel van het Rijk.

§ 4. Een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, genomen na advies van de Regeringen, wijst die algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van het Rijkspersoneel aan, welke van rechtswege van toepassing zullen zijn op het personeel van de Gemeenschappen en de Gewesten, evenals op het personeel van de publiekrechtelijke rechtspersonen die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten, met uitzondering van het personeel bedoeld in artikel 17 van de Grondwet.

§ 5. De regels die van toepassing zijn op de betrekkingen tussen de openbare overheden en de syndicale organisaties van de ambtenaren die van deze overheid afhangen, evenals met de leden van deze syndicale organisaties behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid voor wat betreft de Gemeenschappen, de Gewesten en de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen, met inbegrip van het onderwijs, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen, uitgezonderd voor wat betreft de "Radio Télévision belge de la Communauté française" en het "Commissariat général aux relations internationales de la Communauté française". De betrokken Regering kan echter beslissen om voor die instellingen de voorheen vernoemde wettelijke beschikkingen toe te passen.

Art. 88. § 1. Personeelsleden van de ministeries worden, bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, overgedragen naar de Regeringen met het oog op de uitoefening van de aan de Gemeenschappen en de Gewesten toegewezen bevoegdheden.

§ 2. Na overleg met de representatieve vakorganisaties van het personeel, bepaalt de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit, de datum en de nadere regelen van de overgang van de personeelsleden bedoeld in § 1 naar de respectieve Regeringen.

De overgang van de personeelsleden geschiedt met hun graad of een gelijkwaardige graad en in hun hoedanigheid.

Zij behouden tenminste de bezoldiging en de anciënniteit die zij hadden of zouden verkregen hebben indien zij in hun dienst van herkomst het ambt hadden blijven uitoefenen dat zij bij hun overplaatsing bekleedden.

De rechtstoestand van die personeelsleden blijft beheerst door de ter zake geldende bepalingen, zolang de Koning van deze bevoegdheid geen gebruik heeft gemaakt.

§ 3. In het kader van de overdracht aan de Gewesten van de bevoegdheden bedoeld in artikel 6, § 1, I, 7°, regelt de Franse Gemeenschapsregering de modaliteiten en de datum van de overdracht van de betrokken personeelsleden van de Franse Gemeenschapsregering naar de Waalse Regering.

§ 3bis. In het kader van de overdracht aan het Waals Gewest van de bevoegdheden bedoeld in artikel 4, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, voor wat de in het Franse taalgebied gelokaliseerde opbrengst van het kijk- en luistergeld betreft, regelt de Franse Gemeenschapsregering de modaliteiten van de overdracht van de betrokken personeelsleden van de Franse gemeenschapsregering naar de Waalse gewestregering.

In het kader van de overdracht aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van de bevoegdheden bedoeld in artikel 4, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, voor wat de in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gelokaliseerde opbrengst van het kijk- en luistergeld betreft, bepalen de Vlaamse regering en de Franse gemeenschapsregering in onderling akkoord, elk wat haar betreft, de nadere regelen van de overdracht van de betrokken personeelsleden van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap naar de Brusselse Hoofdstedelijke regering.

Art. 89. De bezoldiging en de werkingskosten van de in artikel 87 genoemde personeelsleden en diensten worden ten laste gelegd van de begroting van de Gemeenschap of het Gewest.

Art. 90.

[...]

Art. 91.

[...]

Afdeling 6. Onderwijspersoneel

Art. 91bis. § 1. Met het oog op de uitoefening van de door de Grondwet toegewezen bevoegdheden, worden de personeelsleden van het in artikel 17 van de Grondwet bedoelde onderwijs, ingericht door het Rijk, van de Fondsen en de Inspectiediensten, bedoeld door de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, overgeheveld naar de Vlaamse of de Franse Gemeenschap, naargelang van het geval.

§ 2. De Koning bepaalt, na overleg met de representatieve vakorganisaties van het personeel en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, de datum en de regels omtrent de overdracht van het personeel van de Fondsen bedoeld in § 1. De bepalingen van artikel 88, § 2, tweede, derde en vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op die overdracht.

De personeelsleden bedoeld bij deze paragraaf worden naar de Gemeenschappen overgebracht, bij in Ministerraad overlegde koninklijke besluiten.

Titel IV. Samenwerking tussen de Gemeenschappen

Art. 92. § 1. Onverminderd de territoriale bevoegdheid van elke Gemeenschap blijven gehandhaafd :

1° de regelingen inzake de erkenning en de subsidiëring betreffende de culturele aangelegenheden, andere dan bedoeld in artikel 4, 1° tot 10° van deze wet en betreffende persoonsgebonden aangelegenheden die op 1 januari 1980 van toepassing zijn in het Nederlands taalgebied en in het Frans taalgebied en die organismen of groeperingen betreffen welke afhangen van respectievelijk de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap;

2° de feitelijke toestanden welke op 1 januari 1980 bestonden betreffende :

– Home Susanne van Durme te Sint-Genesius-Rode;

– Pensionnat Jules Lejeune te Wezembeek-Oppem;

– La Maison te Linkebeek;

– La Bergerie te Sint-Genesius-Rode.

§ 2. De in § 1 bedoelde regelingen en toestanden kunnen niet worden gewijzigd dan met instemming van de twee Gemeenschapsraden.

Ieder voorstel om zodanige wijziging aan te brengen, wordt vooraf aan de verenigde commissies voor samenwerking voorgelegd.

Titel IVbis. Samenwerking tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten

Art. 92bis. § 1. De Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten kunnen samenwerkingsakkoorden sluiten die onder meer betrekking hebben op de gezamenlijke oprichting en het gezamenlijk beheer van gemeenschappelijke diensten en instellingen, op het gezamenlijk uitoefenen van eigen bevoegdheden, of op de gemeenschappelijke ontwikkeling van initiatieven.

Over de samenwerkingsakkoorden wordt onderhandeld en zij worden gesloten door de bevoegde overheid. De akkoorden die

betrekking hebben op de aangelegenheden die bij decreet worden geregeld, alsmede de akkoorden die de Gemeenschap of het Gewest zouden kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen binden, hebben eerst gevolg nadat zij instemming hebben verkregen bij decreet. De akkoorden die betrekking hebben op de aangelegenheden die bij wet worden geregeld, alsmede de akkoorden die de Staat zouden kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen binden, hebben eerst gevolg nadat zij instemming hebben verkregen bij wet.

§ 2. De Gewesten sluiten in ieder geval samenwerkingsakkoorden voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben :

a) op de hydrologie en de waterbeheersing, op de waterwegen die de grenzen van een Gewest overschrijden, op de te beslissen werken en de te nemen maatregelen door een Gewest, waarvan de inwerkingtreding of de afwezigheid schade zouden kunnen veroorzaken in een ander Gewest;

b) op de vakken van wegen en de panden van waterwegen die de grenzen van een Gewest overschrijden en op de havens die zich op het grondgebied van meer dan één Gewest bevinden;

c) op de diensten voor gemeenschappelijk stads- en streekvervoer en taxidiensten die zich uitstrekken over meer dan één Gewest;

d) op de verenigingen van gemeenten en van provincies tot nut van het algemeen die de grenzen van een Gewest overschrijden;

e) op de begraafplaatsen die de grenzen van een gewest overschrijden of die gelegen zijn in een ander gewest dan de gemeente waartoe ze behoren;

f) op de kerkfabrieken en op de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporeliën van de erkende erediensten die de grenzen van een gewest overschrijden. (zie bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, art. 18)

f) op de uitoefening van de in artikel 4, § 3, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten bedoelde bevoegdheden ingeval de belastingplichtige een vennootschap, een autonoom overheidsbedrijf of een vereniging zonder winstgevend doel met leasingactiviteiten is; (zie bijzondere wet van 13 juli 2001 tot herfinanciering van de gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten, art. 52)

g) op de uitoefening van de in artikel 4, § 4, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten bedoelde bevoegdheden voor de voertuigen die in het buitenland zijn ingeschreven.

§ 3. De federale overheid en de Gewesten sluiten in ieder geval een samenwerkingsakkoord :

a) voor het onderhoud, de exploitatie en de ontwikkeling van de telecommunicatie- en telecontrole-netwerken die, in verband met het verkeer en de veiligheid, de grenzen van een Gewest overschrijden;

b) voor de toepassing op federaal en gewestelijk vlak van de door de Europese Gemeenschap vastgestelde regelen inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten;

c) voor de coördinatie tussen het beleid inzake de arbeidsvergunningen en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten;

d) voor de oprichting van een Agentschap, dat zal beslissen tot en overgaan tot de organisatie van gezamenlijke handelsmissies, op initiatief van één of meer gewesten of op vraag van de federale overheid, en dat informatie, studies en documentatie over de buitenlandse markten zal organiseren, ontwikkelen en verspreiden;

e) voor de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van de fiscale bevoegdheden van de gewesten, bedoeld in de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering

van de gemeenschappen en de gewesten, en van de federale overheid.

§ 4. De Gemeenschappen sluiten in ieder geval een samenwerkingsakkoord voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op de Zeevaartschool te Oostende en te Antwerpen en het internaat ervan.

§ 4*bis*. De federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten sluiten, elk wat hen betreft, in ieder geval één of meer samenwerkingsakkoorden over de vertegenwoordiging van België bij internationale en supranationale organisaties en over de procedure in verband met de standpuntbepaling en met de bij gebreke van consensus aan te nemen houding in deze organisatie.

Onverminderd het bepaalde in artikel 83, §§ 2 en 3, wordt in afwachting van dit samenwerkingsakkoord of die samenwerkingsakkoorden overleg gepleegd tussen de federale overheid en de betrokken Regeringen voor de voorbereiding van de onderhandelingen en de beslissingen, evenals voor het opvolgen van de werkzaamheden van de internationale en supranationale organisaties die betrekking hebben op de tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen of de Gewesten behorende aangelegenheden.

§ 4*ter*. De federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten sluiten in ieder geval een samenwerkingsakkoord over de nadere regelen voor het sluiten van de verdragen die niet uitsluitend betrekking hebben op de aangelegenheden waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten bevoegd zijn en over de nadere regelen voor de rechtsgedingvoering voor een internationaal of supranationaal rechtscollege zoals bedoeld in artikel 81, § 7, vierde lid.

In afwachting van dit samenwerkingsakkoord worden de Regeringen in ieder geval betrokken bij de onderhandelingen over die verdragen en bij de rechtsgedingvoering voor een internationaal of supranationaal rechtscollege zoals bedoeld in artikel 81, § 7.

§ *4quater*. De federale overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Gewesten sluiten in ieder geval een samenwerkingsakkoord voor de verplichte overheveling zonder schadeloosstelling van het personeel en de overdracht van de goederen, rechten en verplichtingen van de provincie Brabant naar de provincie Vlaams-Brabant, de provincie Waals-Brabant, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschapscommissies bedoeld in artikel 60 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen en de federale overheid.

Het in het eerste lid bedoelde samenwerkingsakkoord over de overheveling van het personeel kan slechts worden gesloten na overleg met de representatieve vakorganisaties van het personeel.

De overgang van personeelsleden geschiedt met hun graad of een gelijkwaardige graad en in hun hoedanigheid.

Zij behouden ten minste de bezoldiging en de anciënniteit die zij hadden of zouden verkregen hebben indien zij in hun dienst van herkomst het ambt hadden blijven uitoefenen dat zij bij hun overplaatsing bekleedden.

Het bedrag van het pensioen dat zal worden toegekend aan de personeelsleden van de provincie Brabant die ter uitvoering van deze bepaling naar de federale Staat, de provincie Vlaams-Brabant, de provincie Waals-Brabant, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie of de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie worden overgeheveld, mag niet lager zijn dan het bedrag van het pensioen dat zij zouden hebben gekregen overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen die op het ogenblik van de overheveling op hen van toepassing waren, maar rekening houdend met de wijzigingen die deze bepalingen later zouden hebben ondergaan krachtens algemene maatregelen die van toepassing zijn op de instelling waartoe ze op het ogenblik van de overheveling behoorden.

De nadere regelen voor het ten laste nemen van de bijkomende uitgaven die het gevolg zijn van de in het vijfde lid gestelde

waarborg, worden door de Koning vastgesteld op de voordracht van de Minister die bevoegd is voor pensioenen.

§ 4quinquies. De Nationale Plantentuin van België wordt overgedragen nadat hierover een samenwerkingsakkoord is gesloten tussen de gemeenschappen.

§ 5. De geschillen die tussen de contracterende partijen bij de in de §§ 2, 3, 4, *4bis*, *4ter* en *4quater* bedoelde akkoorden rijzen met betrekking tot de uitlegging of de uitvoering van die akkoorden, worden beslecht door een bij de wet opgericht rechtscollege.

Iedere partij wijst een van de leden van dit rechtscollege aan.

Betwistingen omtrent wraking van de voorzitter of van een lid van het rechtscollege worden beslecht door de voorzitter in functie van het Arbitragehof.

De akkoorden regelen de wijze van aanwijzing van die leden, behalve wat de voorzitter betreft.

De voorzitter wordt gecoöpteerd door de leden; bij gebreke van aanwijzing van de leden of van coöptatie van de voorzitter gebeurt de aanwijzing door de voorzitter in functie van het Arbitragehof.

De uitgesproken beslissing is niet vatbaar voor beroep en mag het voorwerp zijn van een gedwongen tenuitvoerlegging.

Zij stelt de maximumtermijn vast waarin zij moet worden uitgevoerd en zij kan desgevallend bepalen dat de andere partij in de plaats komt van de in gebreke blijvende partij op kosten van deze laatste.

De akkoorden treffen een regeling voor de werkingskosten van het rechtscollege.

De wet bedoeld in het eerste lid regelt de procedure die het rechtscollege volgt. Zij waarborgt de naleving van de rechten van de verdediging.

§ 6. De partijen bij de andere dan de in de §§ 2, 3, 4, *4bis*, *4ter* en *4quater* bedoelde samenwerkingsakkoorden, kunnen eveneens de bepalingen van § 5 daarop van toepassing maken.

Art. 92ter. Bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, genomen na akkoord van de bevoegde Regeringen, regelt de Koning de vertegenwoordiging van de Gemeenschappen en de Gewesten, naargelang van het geval, in de beheers- of beslissingsorganen van de nationale instellingen en organismen, onder meer met een adviserende en controlerende taak, die Hij aanduidt.

De Gemeenschaps- en Gewestregeringen regelen, ieder voor wat haar betreft, bij besluit, genomen na akkoord van de Koning en van de andere Regeringen, naargelang van het geval, de vertegenwoordiging van de federale overheid en, desgevallend, van de andere Gemeenschappen en Gewesten in de beheers- of beslissingsorganen van de gemeenschaps- en gewestelijke instellingen en organismen, onder meer met een adviserende en controlerende taak, die ze aanduiden.

Titel IVter. Informatie van de Kamers en de Raden over de voorstellen van normatieve rechtshandelingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen

Art. 92quater. Vanaf hun doorzending aan de Raad van de Europese Gemeenschappen worden de voorstellen van verordening en richtlijn en, in voorkomend geval, van de andere normatieve rechtshandelingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen overgezonden aan de Kamers en de Raden, elk wat hen betreft.

De Kamers kunnen een advies over deze voorstellen aan de Koning geven, overeenkomstig de nadere regelen bepaald door de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 41, § 5, van de Grondwet.

De Raden kunnen een advies over deze voorstellen aan hun Regering geven.

Titel V. Slotbepalingen

Art. 93. De wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse Cultuur-Gemeenschap, met uitzondering van de artikelen 4 en 5, en de wet van 20 januari 1978 houdende organisatie van de vormen van internationale culturele samenwerking, in toepassing van artikel 59*bis*, § 2, van de Grondwet, worden opgeheven.

Art. 94. § 1. Onverminderd het bepaalde in artikel 83, §§ 2 en 3, blijven de overheden die door de wetten en verordeningen met bevoegdheden belast zijn die onder de Gemeenschappen en de Gewesten ressorteren, die bevoegdheden uitoefenen volgens de procedures door de bestaande regels bepaald, zolang hun Raden en hun Regeringen die regels niet hebben gewijzigd of opgeheven.

§ 2. Onverminderd het bepaalde in artikel 83, §§ 2 en 3, blijven de procedures, regelingen en feitelijke toestanden die bestaan op 1 januari 1989 voor iedere aangelegenheid bedoeld in artikel 92*bis*, §§ 2, 3 en 4, van kracht totdat een samenwerkingsakkoord voor die aangelegenheid is gesloten.

§ 3. De procedures bedoeld in artikel 32, §§ 1 tot 4, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zijn van toepassing wanneer er een geschil ontstaat tengevolge van de uitlegging of de toepassing van § 2 van dit artikel. Bij gebreke van consensus in het Overlegcomité bedoeld in artikel 31 van dezelfde wet, worden de partijen geacht akkoord te gaan om hun geschil te laten beslechten door het rechtscollege bedoeld bij artikel 92*bis*, § 5.

Art. 95. Deze wet treedt in werking op 1 oktober 1980.

Titel VI. Overgangsbepalingen

Art. 96. De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, blijven van toepassing op de instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschap of van het Gewest zolang zij niet worden gewijzigd door de betrokken Gemeenschap of het Gewest.

Art. 97. De bepalingen van het koninklijk besluit van 30 juni 1982 tot vaststelling van de nadere regels voor de overgang van de personeelsleden van de Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest naar hun respectieve Regering blijven van toepassing op alle personeelsleden overgedragen naar de Gemeenschaps- en Gewestregeringen, zolang zij niet door de Koning worden gewijzigd.

Dit artikel treedt in werking samen met artikel 96 van de wet van 8 augustus 1980 zoals ingevoegd bij het artikel 17 van de wet van 8 augustus 1988.

Art. 98. In afwijking op de bepaling van artikel 6, § 1, IX, kent tot de datum van inwerkingtreding van de overeenkomsten tot omzetting van de tewerkgestelde werklozen in gesubsidieerde contractuelen en tot ten laatste 30 juni 1989, de federale overheid de financiële tegemoetkoming toe bedoeld bij artikel 6, § 1, IX, 2°, tweede lid voor elke tewerkgestelde werkloze overeenkomstig de artikelen 161 tot 170 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid.

Art. 99. De voorwaarden sub 2° en 3° van artikel 16, § 3, eerste lid, gelden enkel voor de toekomstige geschillen alsook voor de hangende geschillen vanaf de inwerkingtreding van de wetten bedoeld in artikel 68, §§ 4 en 7, van de Grondwet.

Art. 100. § 1. In afwijking van artikel 6*bis*, § 2, blijft de federale overheid tijdelijk bevoegd voor alle programma's die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit artikel bestaan, met inbegrip van de programma's in het raam of ter uitvoering van internationale of

supranationale overeenkomsten of akten, tenzij er in deze programma's een andere wijziging wordt aangebracht dan een wijziging van het beschikbare budget.

§ 2. In afwijking van artikel *6bis*, § 3, blijven de initiatieven die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit artikel bestaan, onderworpen aan de in het koninklijk besluit van 9 april 1990 voorziene procedure.